

Sprawozdanie z działalności Miejskiego
Ośrodka Pomocy Społecznej za 2023 r.
oraz ewaluacja realizacji Strategii
Rozwiązywania Problemów
Społecznych w Gminie Strumień na lata
2019–2026 za 2023 r.

Autor: Konrad Kroczek

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP.....	4
2. EWALUACJA – ZAŁOŻENIA OGÓLNE I WSKAŹNIKI POMIARU	6
3. WYNIKI BADANIA OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH WSKAŹNIKÓW	8
3.1. CEL STRATEGICZNY UTRZYMANIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO MIESZKAŃCÓW NIEPOSIADAJĄCYCH DOCHODÓW WŁASNYCH LUB POSIADAJĄCYCH DOCHODY NIEWYSTARCZAJĄCE NA ZASPOKOJENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH.....	8
3.1.1. Liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	8
3.1.2. Liczba kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi oraz nieaktywnymi zawodowo	8
3.1.3. Liczba rodzin objęta wsparciem finansowym z systemu pomocy społecznej	9
3.1.4. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu świadczeń rodzinnych	10
3.1.5. Liczba rodzin objętych działaniami edukacyjnymi.....	12
3.1.6. Liczba opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych.....	13
3.1.7. Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	14
3.1.8. Liczba inicjatyw podejmowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom w trudnej sytuacji.....	15
3.2. CEL STRATEGICZNY - ROZWÓJ AKTYWNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	15
3.2.1. Liczba rodzin objętych pracą socjalną	15
3.2.2. Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych przez nich wsparciem	16
3.2.3. Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	17
3.2.4. Liczba uczniów objętych stypendiami socjalnymi	17
3.2.5. Liczba uczniów objętych specjalnym programem stypendialnym	18
3.2.6. Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży	18
3.2.7. Zapewnienie dzieciom i młodzieży zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego	20
3.3. CEL STRATEGICZNY – ROZWÓJ AKTYWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM.....	23
3.3.1. Liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pracą socjalną.....	25
3.3.2. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.....	25
3.3.3. Wsparcie osób starszych w formie wolontariatu.....	30
3.3.4. Liczba osób korzystających z ofert aktywnego spędzania czasu wolnego kierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych oraz ilość osób korzystających z klubu seniora	31
3.3.5. Liczba osób objętych pomocą w formie Karty Seniora.....	34
3.3.6. Liczba programów prewencyjnych dla osób starszych w zakresie bezpieczeństwa	35
3.3.7. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z ośrodków wsparcia poza gminą.	35

3.3.8. Liczba osób niepełnosprawnych, korzystających z pomocy PFRON – likwidacja barier, dostęp do rehabilitacji, zapewnienie odpowiedniego zatrudnienia.....	35
3.4. CEL STRATEGICZNY - ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA	36
3.4.1. Liczba szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej i uzależnieniom.....	38
3.4.2. Liczba osób biorących udział w grupach wsparcia	40
3.4.3. Liczba osób, które znalazły schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy.....	40
3.4.4. Liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego	40
3.4.5. Liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych	41
3.4.6. Ilość ogólnopolskich kampanii dot. uzależnień, które zostały włączone do systemu wsparcia ..	43
3.5. CEL STRATEGICZNY – ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO	44
3.5.1. Liczba pracowników pomocy społecznej, którzy podnieśli kwalifikacje zawodowe.....	44
3.5.2. Liczba działań promocyjnych	44
3.5.3. Liczba i rodzaj nowych usług świadczonych przez MOPS	44
3.5.4. Wysokość nakładu katalogu usług z obszaru problemów społecznych w Gminie Strumień	46
3.5.5. Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych.....	47
3.5.6. Powierzchnia użytkowa przeznaczona na funkcjonowanie MOPS	50
3.5.7. Ilość zadań zrealizowanych przy współpracy z samorządami oraz organizacjami ościennych miejscowości	51
4. PODSUMOWANIE	52
5. Spis tabel	56

1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strumień uchwalona została Uchwałą Rady Miejskiej w Strumieniu Nr IV.28.2020 z dnia 30 stycznia 2019 r. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. gminy mają obowiązek stworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej;
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy wraz z opracowaniem gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych szczególne uwzględnienie w niej programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

To, co charakterystyczne dla problemów społecznych to ich uwikłanie w sieć wzajemnych zależności i współwystępowania oraz nakładających się konsekwencji. Sieć problemów społecznych jest odzwierciedleniem usytuowania poszczególnych osób w obrębie ich statusów i ról społecznych, kręgów społecznych i środowisk, w których lokują swoją aktywność. Te wzajemne współzależności stanowią istotne ograniczenia w skutecznym rozwiązywaniu problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych wychodzi naprzeciw istotnym problemom społecznym. Gdy przyjrzymy się bliżej, czym jest w praktyce taka strategia pojawia się kilka istotnych elementów. Jest to zwłaszcza wizja trwałej, pozytywnej zmiany. Ujmuje w dłuższej perspektywie czasowej problemy, cele i wyzwania. Konstruując strategię patrzy się dalej, przekracza obecne bariery w postrzeganiu. Jednocześnie określa się, czym realnie dysponuje się by działać. Wyważa się ambicje z możliwościami. Ogniskuje się uwagę na tych obszarach, które uważa się za ważne i istotne.

Cele do osiągnięcia w strategiach mają układ hierarchiczny, od głównych obszarów, przez cele strategiczne, następnie cele operacyjne i przypisane im działania i kierunki. Po rozpoznaniu powyższych obszarów w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strumień sformułowano następujące główne obszary działania:

- I.** Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.
- II.** Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.
- III.** Rozwój aktywnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i osób w wieku poprodukcyjnym.
- IV.** Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.
- V.** Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Do każdego z nich, przypisano cele strategiczne, cele operacyjne oraz odpowiadające im działania i kierunki. Cele strategiczne, jakie zostały wyznaczone do realizacji to:

1. Utrzymanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców nieposiadających dochodów własnych, lub posiadających dochody niewystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych – działania w tym celu koncentrują się na pomocy finansowej, aktywizacji osób bezrobotnych, pracy socjalnej, realizacji programów i projektów dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną – działania w tym celu zogniskowane są na pracy socjalnej z rodzinami, asystenturze rodzinnej, dostępie rodzin do poradnictwa specjalistycznego, dostępie do atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, rozwijaniu oferty placówek dziennych dla dzieci, wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci, rozwoju infrastruktury rekreacyjnej dla rodzin, programach profilaktycznych dla rodzin.
3. Rozwój aktywnego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i osób w wieku poprodukcyjnym – działania tutaj koncentrują się na zapewnieniu dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom w wieku senioralnym, chorym i niepełnosprawnym; Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz seniorów, przystępowaniu do ogólnopolskich programów dla seniorów oraz na likwidacja barier.
4. Rozwój systemu wsparcia w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniom, i przemocy w rodzinie i poczucia bezpieczeństwa – działania tutaj skupiają się na profilaktyce w zakresie uzależnień oraz motywowaniu do zaprzestania zachowania ryzykownego, podniesieniu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego – działania tutaj koncentrują się na stworzenie optymalnych warunków świadczenia usług mieszkańcom – klientom pomocy społecznej, promocja działań podejmowanych przez MOPS, wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego.
6. Uchwalając w 2019 r. Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych założono dokonywanie jej ewaluacji. Tematowi temu poświęcony będzie kolejny rozdział.

2. EWALUACJA – ZAŁOŻENIA OGÓLNE I WSKAŹNIKI POMIARU

Pojęcie ewaluacji nie ma jednej, ścisłej definicji. Te, które funkcjonują ujmują ewaluację, jako systematyczne badanie obiektu lub przedmiotu, zbieranie danych i ich zinterpretowanie, diagnozę zaistniałych zmian wraz z pomiarem. Ewaluacja najczęściej jest, więc działaniem, w którym bada się na ile udało się osiągnąć zaplanowane cele, jakie zdarzenia miały miejsce w ramach realizowanego programu oraz jakie miały konsekwencje. W ewaluacji wykorzystuje się różne metody badawcze. Na potrzebę niniejszej ewaluacji oparto się na metodzie analizy dokumentów tj. zbieraniu informacji, dokumentów w sposób formalny, a następnie poddaniu interpretacji uzyskanych wyników.

Stopień realizacji celów, porównanie stanu przeszłego ze stanem obecnym, zmiany, jakie nastąpiły w ewaluacji określają zaplanowane wskaźniki. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strumień, dla poszczególnych kluczowych obszarów działania zaplanowano następujące wskaźniki:

1. dla celu strategicznego - utrzymanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców nie posiadających dochodów własnych lub posiadających dochody niewystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych:
  - a) liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia;
  - b) liczba kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi oraz nieaktywnymi zawodowo;
  - c) liczba rodzin objęta wsparciem finansowym z systemu pomocy społecznej;
  - d) liczba rodzin objętych wsparciem z systemu świadczeń rodzinnych;
  - e) liczba rodzin objętych działaniami edukacyjnymi;
  - f) liczba opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych;
  - g) liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie;
  - h) liczba inicjatyw podejmowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom w trudnej sytuacji.
2. Dla celu strategicznego - rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną:
  - a) liczba rodzin objętych pracą socjalną;
  - b) liczba asystentów rodziny i rodzin objętych przez nich wsparciem;
  - c) liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym;
  - d) liczba uczniów objętych stypendiami socjalnymi;
  - e) liczba uczniów objętych specjalnym programem stypendialnym;
  - f) liczba programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
  - g) liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego.
3. Dla celu strategicznego - rozwój aktywnego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i osób w wieku poprodukcyjnym:
  - a) liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pracą socjalną;
  - b) liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi;
  - c) liczba wolontariuszy i osób objętych przez nich wsparciem;

- d) liczba zorganizowanych imprez środowiskowych dla seniorów;
- e) liczba osób korzystających z ofert aktywnego spędzania czasu wolnego kierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych;
- f) liczba osób korzystających z klubu seniora;
- g) liczba osób objętych pomocą w formie Karty Seniora;
- h) liczba programów prewencyjnych dla osób starszych w zakresie bezpieczeństwa;
- i) liczba osób niepełnosprawnych korzystających z ośrodków wsparcia poza gminą;
- j) liczba osób niepełnosprawnych, korzystających z pomocy PFRON – likwidacja barier, dostęp do rehabilitacji, zapewnienie odpowiedniego zatrudnienia.

4. Dla celu strategicznego - rozwój systemu wsparcia w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniom, i przemocy w rodzinie i poczucia bezpieczeństwa:

- a) liczba szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie i uzależnieniom;
- b) liczba osób biorących udział w grupach wsparcia;
- c) liczba osób, które znalazły schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy;
- d) liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego;
- e) liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych;
- f) ilość ogólnopolskich kampanii dot. uzależnień, które zostały włączone do systemu wsparcia.

5. Dla celu strategicznego - rozwój kapitału społecznego i ludzkiego:

- a) liczba pracowników pomocy społecznej, którzy podnieśli kwalifikacje zawodowe;
- b) liczba działań promocyjnych;
- c) liczba i rodzaj nowych usług świadczonych przez MOPS;
- d) wysokość nakładu katalog usług z obszaru problemów społecznych w Gminie Strumień;
- e) liczba organizacji pozarządowych wspieranych przez Gminę;
- f) m² powierzchni użytkowej przeznaczonej na funkcjonowanie MOPS;
- g) ilość zadań zrealizowanych przy współpracy z samorządami oraz organizacjami ościennych miejscowości.

W kolejnym rozdziale znajdować się będą wyniki badania stopnia realizacji powyższych wskaźników.

3. WYNIKI BADANIA OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH WSKAŹNIKÓW

3.1. CEL STRATEGICZNY UTRZYMANIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO MIESZKAŃCÓW NIEPOSIADAJĄCYCH DOCHODÓW WŁASNYCH LUB POSIADAJĄCYCH DOCHODY NIEWYSTARCZAJĄCE NA ZASPOKOJENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH

3.1.1. Liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia

Tabela nr 1 Osoby bezrobotne w Gminie Strumień

Rok	Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Strumień ogółem/ kobiety	Liczba osób, którym wydano skierowanie do pracy, prac interwencyjnych, robót publicznych	Liczba osób, którym świadczono usługę poradnictwa zawodowego	Liczba objętych usługą szkoleniową	Liczba osób objętych stażami	Liczba osób, którym udzielono wsparcia – jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	Liczba osób, które otrzymały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON
2019	193/101	56	124	18	13	10	1
2020	243/143	6	170	5	14	11	0
2021	213/121	12	171	9	24	8	2
2022	207/124	26	23	21	23	13	4
2023	201/119	16	294	7	17	8	0

Źródło: PUP Cieszyn.

W latach 2019-2023 Powiatowy Urząd Pracy nie realizował przygotowania zawodowego dla dorosłych.

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2020 r. nastąpił w gminie wzrost ilości osób bezrobotnych. Prawdopodobnie było to konsekwencją spowolnienia gospodarczego w związku z pandemią Covid-19, jakie dotknęło liczne firmy. Pozytywne jest, iż od 2021 r. obserwuje się dalszy spadek ilości osób bezrobotnych.

3.1.2. Liczba kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi oraz nieaktywnymi zawodowo

Kontrakt socjalny jest formą określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez pisemne ustalenia celów i działań do realizacji, aby wzmocnić aktywność i samodzielność życiową, zawodową lub by przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Kontrakt socjalny jest fakultatywną formą pracy socjalnej z osobą/rodziną.

Liczba sporządzonych kontraktów socjalnych:

1. 2019 r. – 0;
2. 2020 r. – 1;
3. 2021 r. – 2;
4. 2022 r. – 6;
5. 2023 r. – 7;

3.1.3. Liczba rodzin objęta wsparciem finansowym z systemu pomocy społecznej

Pomoc społeczna tradycyjnie kojarzy się z udzielaniem pomocy finansowej podopiecznym. Podstawowy fundament stanowią zasady pomocniczości, indywidualizacji świadczeń oraz miarkowania pomocy. Rolą tej instytucji jest bowiem pomoc osobom i rodzinom w przewyciężeniu trudności życiowych, ale takich, których przewyciężenie jest niemożliwe w ramach posiadanych przez podmioty uprawnień i możliwości, ich wszelkich środków zaradczych. Zadaniem organów pomocowych jest wyłącznie wspierająca rola tylko wówczas, gdy wszelkie możliwe działania podejmowane przez osobę są niewystarczające, nie zaś zastępowanie osób w wysiłkach w celu poprawy sytuacji. Przy czym niezwykle istotne jest by właściwie określić własne możliwości i zasoby osoby, gdyż rodzaj, forma i rozmiar pomocy muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb w jej realnym wymiarze, w jakim wymagają zaspokojenia, tak by świadczenie było przyznane odpowiednio do okoliczności, ale też przy jego określaniu muszą być brane po uwagę ograniczenia wynikające z możliwości finansowych organów pomocy społecznej. Pomoc społeczna służyć ma zgodnie z art. 3 ust.1 ustawy o pomocy społecznej wsparciem w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb bytowych, a za takie uznaje się potrzeby bez zaspokojenia, których nie mógłby być zachowany minimalny poziom bytowania człowieka lub rodziny. Jak zauważa się jednak „tam jednak, gdzie niezbędne potrzeby nie doznają uszczerbku i ich minimum zostaje osiągnięte, żądanie udzielania świadczenia z pomocy społecznej, zaczyna być uzasadniane tylko wizją lepszego ego niż dotychczas poziomu (standardu) tych samych, zaspakajanych na minimalnym poziomie potrzeb – wszędzie tam zachodzi wynikająca z art. 3 ust. 1 wprost przeszkoda w udzielaniu świadczenia. Jak zauważa się w przypadku działań państwa i jego administracji publicznej, zasada subsydiarności przejawia się w zakazie działania wówczas, gdy osoba powinna i ma możliwość samodzielnego zaspakajania własnych potrzeb. Powyższe zasady podkreślają wyraźnie, iż organy pomocy społecznej są ostatnim ogniwem w całym łańcuchu pomocy, od którego tej pomocy można oczekiwać by przewyciężyć trudne sytuacje życiowe. Wyłącznie wspierająca rola pomocy społecznej „nie musi w całości pokrywać zgłoszonej potrzeby, wspieranie to działanie charakteryzujące się aktywnością obu stron – z jednej strony beneficjenta, który samodzielnie podejmuje próbę zaspokojenia niezbędnych potrzeb i z drugiej strony organu pomocy społecznej, który uzupełnia niedostatek działań jednostki” (por. Gąsiorek M, Rodzinny wywiad środowiskowy w postępowaniach w sprawach pomocy społecznej, Gaskor, 2011 r., str. 31).

W latach 2019-2023 liczba osób/rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej kształtowała się następująco:

1. 2019 r. – 232,
2. 2020 r. – 244,
3. 2021 r. – 234,
4. 2022 r. – 291,
5. 2023 r. – 194.

W roku 2022 wyraźnie widoczny był wzrost ilości osób/rodzin, jakie korzystają z systemu wsparcia finansowego MOPS. Prawdopodobnie można to powiązać z skutkami dla rynku pracy, jakie poczyniła pandemia Covid-19, stale obserwowane zubożenie polskich rodzin, w tym gospodarstw emerytów w związku z pogłębiającą się inflacją. W 2023 r. odnotowano jednak spadek osób korzystających z pomocy społecznej. Od roku 2022 weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym. Dodatek osłonowy stanowił element

rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Ponadto z uwagi na bardzo wysokie ceny węgla na składach rząd wprowadził kolejną formę dopłat do surowca – dodatek węglowy. Wymienione formy pomocy pieniężnej istotnie wpłynęły na zaspokojenie niektórych potrzeb mieszkańców gminy. Zauważyć też należy, iż pomoc publiczna w postaci podwyższonego świadczenia wychowawczego „800+” winna w przyszłości w dalszym ciągu wpływać na spadek wśród beneficjentów pomocy społecznej rodzin z dziećmi.

Tabela nr 2 Natężenie problemów społecznych na obszarze Gminy Strumień identyfikowane na podstawie liczby rodzin objętych wsparciem w latach 2019-2023

Powody udzielania pomocy i wsparcia - ranking	Liczba rodzin				
	2019	2020	2021	2022	2023
Długotrwała i ciężka choroba	171	159	152	137	123
Niepełnosprawność	130	117	115	112	102
Ubóstwo	96	107	88	90	85
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	95	87	100	82	70
w tym: rodziny niepełne	39	26	25	28	19
rodziny wielodzietne	16	19	20	17	16
Bezrobocie	64	72	63	58	55
Potrzeba ochrony macierzyństwa	63	63	54	47	36
Wielodzietność	22	23	19	19	16
Alkoholizm	18	20	15	12	10
Bezdomność	6	8	8	11	11
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	7	7	5	3
Przemoc w rodzinie	2	2	3	2	0
Narkomania	2	1	2	2	3
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Podkreślić trzeba, iż w związku z agresją Rosji na terytorium Ukrainy od lutego 2022 r. na pomoc społeczną spadło nowe zadanie, w postaci realizacji form wsparcia socjalnego dla uchodźców z Ukrainy oraz dla osób i instytucji zapewniających im na terenie gminy zakwaterowanie i wyżywienie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. w ramach ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa udzielił pomocy finansowej 22 osobom (17 wniosków) wypłacając 6 600,00 zł jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł. Ponadto przyjęto 54 wnioski w ramach udzielonej pomocy za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Pomocą tą zostało objętych 50 osób, kwota wypłaconych świadczeń to 285 640,00 zł.

3.1.4. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu świadczeń rodzinnych

Świadczenia rodzinne to ogół świadczeń mających na celu wsparcie rodziny w realizacji jej obowiązków związanych z zapewnieniem członkom opieki oraz środków finansowych na utrzymanie oraz wychowania dzieci. Świadczenia rodzinne nie mają jednolitego charakteru, kategoryzować je można tylko wg odrębnych kryteriów, na podstawie, których są przyznawane. Mają zarówno charakter jednorazowy jak i regularny, mogą być

samodzielnymi lub zawsze powiązanyymi z innymi świadczeniami, jako ich uzupełnienie. Niektóre zastępują dochód uzyskiwany z pracy, inne tylko uzupełniają dochody rodziny.

Tabela nr 3 Korzystający z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami

Rok	Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami
2019	254
2020	180
2021	149
2022	129
2023	139

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 4 Korzystający z świadczenia pielęgnacyjnego

Rok	Liczba rodzin korzystających z świadczenia pielęgnacyjnego
2019	51
2020	68
2021	84
2022	78
2023	104

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 5 Korzystający z zasiłku dla opiekuna

Rok	Liczba rodzin korzystających z zasiłku dla opiekuna
2019	8
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 6 Korzystający z specjalnego zasiłku opiekuńczego

Rok	Liczba rodzin korzystających z specjalnego zasiłku opiekuńczego
2019	4
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 7 Korzystający z zasiłku pielęgnacyjnego

Rok	Liczba rodzin korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego
2019	266
2020	283
2021	303
2022	307
2023	311

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 8 Korzystający z świadczenia „Za Życiem”

Rok	Liczba rodzin korzystających z świadczenia „Za Życiem”
2019	1
2020	3
2021	0
2022	2
2023	0

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 9 Korzystający z funduszu alimentacyjnego

Rok	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego
2019	33
2020	29
2021	28
2022	25
2023	21

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 10 Korzystający ze świadczenia „DOBRY START” 300+

Rok	Liczba rodzin korzystających z świadczenia „DOBRY START” 300+
2019	1 284
2020	1 302
2021	0
2022	0
2023	0

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tabela nr 11 Korzystający ze świadczenia ze świadczenia wychowawczego 500+

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+
2019	1 762
2020	1 856
2021	1 747
2022	1 652
2023	0

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.1.5. Liczba rodzin objętych działaniami edukacyjnymi

Gmina Strumień w latach 2019-2022 współuczestniczyła w realizacji działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym o charakterze edukacyjnym i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Urząd Miejski we współpracy z OSK Krzempek w roku 2019, 2020, 2021 oraz 2022 zrealizował bezpłatne szkolenia z maszyn budowlanych w ramach projektu „CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA”. Obejmowały one szkolenia z obsługi maszyn budowlanych tj. koparko-ładowarki, koparki, ładowarki, spycharki i walca drogowego. W 2019 r. szkolenia ukończyły 74 osoby, w 2020 r. - 29 osób, w 2021 r. - 37 osób a w 2022 r. - 55 osób.

W 2019 r. zrealizowano kurs komputerowy dla mieszkańców gminy Strumień w ramach projektu „Śląska Akademia Kompetencji Kluczowych” dofinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – kurs ukończyło 12 osób.

Rok 2020 Kurs komputerowy dla seniorów zorganizowany w ramach projektu „Śląska Akademia Senior@. Program rozwoju kompetencji cyfrowych seniorów 65+ województwa śląskiego z zastosowaniem działań szkoleniowych i animacyjnych w środowisku lokalnym” współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III:3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych. Z obsługi komputera udało się przeszkolić zdalnie 20 mieszkańców powyżej 65 roku życia (listopad 2020 – kwiecień 2021).

W roku 2021 zrealizowano: Kurs komputerowy dla seniorów w ramach projektu: „Śląska Akademia Senior@. Program rozwoju kompetencji cyfrowych seniorów 65+ województwa śląskiego z zastosowaniem działań szkoleniowych i animacyjnych w środowisku lokalnym” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III:3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych. W drugiej edycji szkolenia brali udział mieszkańcy gminy Strumień powyżej 65 roku życia. Spotkania miały miejsce w Strumieniu, Zbytkowie i Pruchnej. Kurs ukończyło 16 seniorów.

W 2023 r. w Gminie Strumień zrealizowano szkolne i środowiskowe programy edukacyjno-profilaktyczne dla uczniów z terenu gminy: „Unplugged”, „Epsilon” i „Debata”. Zorganizowano Dzień Małego Strażaka, wyjazd dzieci na Przegląd Pieśni Patriotycznych. Zorganizowano wycieczki o formie edukacyjnej: do Obserwatorium Astronomicznego w Sopotni Wielkiej, zapewniono młodzieży udział w warsztatach nad Strategią Rozwoju Gminy Strumień na lata 2024-2030, wyjazd do Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach, wyjazdy dla członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

3.1.6. Liczba opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych

Osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, polegającym na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych, oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Realizatorem indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności w przypadku, gdy osoba bezdomna przebywa w schronisku dla osób bezdomnych jest właśnie taka placówka. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności powinien uwzględniać sytuację osoby bezdomnej oraz zapewniać szczególne wsparanie osobie aktywnie uczestniczącej w wychodzeniu z bezdomności, winien jednak uwzględniać realne środki pomocy, jakimi dysponuje ośrodek pomocy na rzecz osoby bezdomnej, stąd też jego stosowanie ma charakter fakultatywny. Zauważyć należy, iż Polska nie dysponuje wyraźną strategią odnoszącą się do problemu bezdomności, mimo dotkliwości i skali problemu w wymiarze ogólnopolskim. Istniejące regulacje prawne, realizowane programy i projekty są postrzegane, jako elementy rozproszone i niezbieżne z sobą. Większość świadczeń, jakie są adresowane do osób bezdomnych ukierunkowana jest na pomoc doraźnie zabezpieczającą ich potrzeby a nie samo przeciwdziałanie zjawisku. Ośrodkom pomocy społecznej brakuje skutecznych środków przeciwdziałania zjawisku bezdomności, przy złożoności przyczyn pozostawiania osobą bezdomną. Stąd stosowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności nie może mieć charakteru bardziej rozpowszechnionego.

W roku 2022 opracowano i wdrożono jeden indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Kontynuowany on był do 2023 r., gdy osoba zgodnie z planem znalazła się w zakładzie opiekuńczo – leczniczym.

3.1.7. Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie

Osobą bezdomną zgodnie z przepisami ustawowym jest osoba, która spełnić może jedną z przesłanek:

1. nie zamieszkuje w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana jest na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności;
2. nie zamieszkuje w lokalu mieszkalnym i zameldowana jest na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Zauważyć należy, iż przy osobach bezdomnych nie istnieje miejsce zamieszkania, a jedynie miejsce pobytu, a właściwą w przedmiocie świadczeń z pomocy społecznej jest gmina ostatniego stałego zameldowania. Tym samym gmina Strumień zobowiązana jest do ponoszenia kosztów wobec osób, które kiedykolwiek były na stałe zameldowane na jej terenie, mimo iż same nie deklarują jakichkolwiek związków z gminą i jej społecznością lokalną. Na terenie samej gminy zjawisko bezdomności ma charakter incydentalny, osoby bezdomne, które nie korzystają ze schroniska i odmawiają współpracy z tutejszym Ośrodkiem, koncentrują swoją aktywność na terenie większych miejscowości.

Schronienie dla osób bezdomnych odbywa się w schroniskach dla osób bezdomnych lub w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Tabela nr 12 Osoby bezdomne w schroniskach

Rok	Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	Kwota świadczeń
2019	3	5 960
2020	4	32 900
2021	5	53 048
2022	9	72 094
2023	8	85 070

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Ponadto osoby bezdomne korzystają ze wsparcia w postaci noclegowni. Zadaniem noclegowni jest zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego w ramach, której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Gmina Strumień realizuje wsparcie dla osób bezdomnych w postaci noclegowni w oparciu o umowę zawartą w tym celu z Miastem Żory. Umowa ta w 2023 r. opierała się na dotacji, jaką w kwocie 34 767,12 zł przekazano Miastu Żory na realizację zadania z zapewnieniem sobie zwrotu dotacji za niewykorzystane dni. Udzielenia tej formy wsparcia miało faktycznie charakter sporadyczny – w 2023 r. przez okres kilku dni skorzystała z niego 1 osoba bezdomna.

3.1.8. Liczba inicjatyw podejmowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom w trudnej sytuacji

Na terenie gminy ma miejsce regularna współpraca w zakresie wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Oto wyodrębnione inicjatywy świadczące o tej współpracy:

1. współpraca ze „Szlachetną Paczką”;
2. współpraca z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej;
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Strumieniu współpracował z Ochotniczą Strażą Pożarną w czasie trwania pandemii w organizacji paczek żywnościowych dla osób w kwarantannie;
4. drухowie roznosili ulotki informacyjne do wszystkich mieszkańców Strumienia dotyczące szczepienia przeciw COVID-19;
5. w strażnicach OSP były przeprowadzone zbiórki darów dla uchodźców z Ukrainy;
6. Dzień Młodego Strażaka, co roku skierowane do dzieci i młodzieży z terenów Gminy Strumień;
7. Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej organizowany w szkołach na terenie Gminy.

3.2. CEL STRATEGICZNY - ROZWÓJ AKTYWNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

3.2.1. Liczba rodzin objętych pracą socjalną

Podstawową definicją pracy socjalnej, jest ta zawarta w ustawie o pomocy społecznej, w myśl, której jest to "działalność zawodowa mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi". Jest, więc to podstawowe narzędzie, oddziaływania pracownika socjalnego, używane celem wzmocnienia lub odzyskania, utraconych zdolności do samodzielnego przezwyciężania trudności życiowych. Ten zawodowy instrument pracowników socjalnych, nakierowany jest zarówno, dla tych osób i rodzin, które funkcjonując w społeczności, mają problemy z prawidłowym realizowaniem swoich funkcji oraz do tych, którzy stracili zdolność do funkcjonowania w społeczności zarówno w skutek własnego postępowania jak i okoliczności zewnętrznych, na które nie mieli wpływu. Praca socjalna jest świadczeniem niepieniężnym, rodzajem publiczno-prawnej usługi świadczonej społeczeństwu przez pomoc społeczną. Istotnym jej elementem obok bezpośrednich oddziaływań na osobę czy rodzinę, jest tworzenie warunków umożliwiających adekwatne wypełnianie ról społecznych do możliwości, które to warunki winien spełniać organ pomocy społecznej. Polega ono na tworzeniu zaplecza technicznego (środków, rzeczy, narzędzi do udostępnienia), finansowego (ekonomicznego wzmocnienia pracy socjalnej poprzez świadczenia pieniężne) i metodycznego (wiedzę specjalistyczną, pozwalającą uświadamiać osobom charakter ich trudności życiowych, wskazywać możliwe rozwiązania jak i pouczać o możliwych konsekwencjach nie brania pod uwagę komunikatów pracownika socjalnego). Warto podkreślić rolę metodycznego zaplecza w pracy socjalnej. Wyodrębnić w niej można, zarówno działania bezpośrednie, (w których klient współuczestniczy) jak i pośrednie (prowadzone w jego sprawie, jednak bez bezpośredniego udziału). Wraz z wyraźnym

zmniejszeniem się w 2023 r. ilości osób/rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, zauważyć daje się, iż wzrasta ilość osób/rodzin objętych wsparciem w ramach pracy socjalnej. Powiązać to można z nową rolą, jaką stara się wobec odejścia od tradycyjnego modelu opartego na wypłacaniu zasiłków przyjąć w Polsce pomoc społeczna. Rolą tą ma być głównie świadczenie szeroko rozumianych usług społecznych, w tym praca socjalna i udzielanie informacji społeczności lokalnej. W ramach pracy socjalnej objęto bowiem tą formą wsparcia osoby/rodziny niekorzystające lub korzystające bardzo sporadycznie z pomocy tutejszego Ośrodka m.in. udzielając pomocy i informacji w zakresie rządowych programów osłonowych jak dodatek osłonowy czy węglowy czy takich form wsparcia jak realizowane rządowe programy przeznaczone dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia jak opieka wytchnieniowa i asystentura osobista.

Tabela nr 13 Ilość osób/rodzin objętych pracą socjalną

Rok	Ilość osób/rodzin objętych pracą socjalną
2019	148
2020	183
2021	182
2022	154
2023	272

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.2.2. Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych przez nich wsparciem

Prawidłowe funkcjonowanie rodziny jest kluczowe dla wychowania dzieci i funkcjonowania całego społeczeństwa. Co za tym idzie właściwe wzorce i warunki rozwoju dla dzieci w ich rodzinach stanowią podstawę do budowania właściwie funkcjonującego społeczeństwa w przyszłości. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, problemów wychowawczych z dziećmi, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i utrzymania aktywności zawodowej. Asystent rodziny ma na celu wspieranie działań rodziny w kształtowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych oraz udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych.

Wyzwania stojące przed asystenturą rodzinną są bardzo poważne. Standardowy model rodziny jest obecnie w poważnym kryzysie. Duża część rodzin, z jaką pracują asystenci rodzinni są modelem tzw. rodziny ponowoczesnej lub „patchworkowej”, w której rodzinę tworzą rozwiedzeni wcześniej partnerzy, wnoszący do nowej rodziny dzieci z poprzednich związków. Przy dysfunkcjach wychowawczo – opiekuńczych fakt, iż powstaje tym samym zupełnie nowa, niejako „sklejana” podstawowa komórka społeczna, przy czym nie zawsze oparta o dojrzałe więzi między partnerami, jednocześnie często nietrwała w czasie, stanowi istotne utrudnienie w codziennej pracy asystentów rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Strumieniu zatrudnia dwóch asystentów rodziny – jeden w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jednego pracującego w wymiarze ½ etatu. Poniższa tabela ukazuje wykaz rodzin i ilość dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny.

Tabela nr 14 Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych przez nich wsparciem

Rok	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczbę rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy
2019	1	17	44	12
2020	2	21	49	11
2021	2	21	48	12
2022	2	21	46	10
2023	2	20	41	8

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.2.3. Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym

W ramach niniejszego poradnictwa świadczone jest dla osób potrzebujących poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne. Porady psychologiczne, prawne oraz socjalne odbywają się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strumieniu przy ul. 1 Maja 18. Porady psychologiczne dostępne są dla mieszkańców Gminy Strumień w każdy pierwszy i trzeci czwartek miesiąca, porady prawne dostępne są w każdy pierwszy wtorek miesiąca. Poradnictwo socjalne odbywa się w godzinach pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strumieniu.

Tabela nr 15 Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym

Rok	Liczba rodzin objęta poradnictwem
2019	95
2020	64
2021	101
2022	91
2023	56

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.2.4. Liczba uczniów objętych stypendiami socjalnymi

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Tabela nr 16 Ilość dzieci objętych wsparciem

Rok szkolny	Ilość dzieci objętych wsparciem
2019/2020	58
2020/2021	46
2021/2022	44
2022/2023	56
2023/2024	42

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Poniższa tabela przedstawia kwoty wydatków poniesionych na wypłatę pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego dla uczniów w latach 2019-2023.

Wydatki te są ustawowo współdzielone między budżet państwa oraz gminę (odpowiednio 80% i 20%)

Tabela nr 17 Wydatki na wypłatę pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego dla uczniów

Rok	Wydatki: budżet państwa	Wydatki: budżet gminy	Suma
2019	42 319,01 zł	10 579,75 zł	52 898,76 zł
2020	33 654,94 zł	8 413,73 zł	42 068,67 zł
2021	37 095,22 zł	9 273,80 zł	46 369,02 zł
2022	40 628,50 zł	10 157,13 zł	50 785,63 zł
2023	43 696,18 zł	10 924,05 zł	54 620,23 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.2.5. Liczba uczniów objętych specjalnym programem stypendialnym

30 maja 2019 r. Rada Miejska w Strumieniu przyjęła uchwałę nr VIII.68.2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży. W latach 2019-2023 w ramach w/w Programu w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, wyróżniono łącznie 134 uczniów, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 18 Liczba uczniów objętych specjalnym programem stypendialnym

Rok	Liczba uczniów
2019	16
2020	9
2021	36
2022	34
2023	39

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.2.6. Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Programy te realizowały szereg placówek szkolnych i przedszkolnych. Poniższa tabela zawiera krótkie ich podsumowanie.

Tabela nr 19 Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Nazwa programu	Rok realizacji	Jednostka realizująca
Rządowy Program Rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 - "Aktywna tablica"	2019	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie
Program Erasmus +	2019	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu Szkoła Podstawowa w Strumieniu
Projekt „Czerpiąc siłę z wody”	2019	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu
Program "Posiłek w szkole i w domu" dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez	2020	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu

organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków		
Program "Zdalna Szkoła wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego"	2020	Szkoła Podstawowa w Strumieniu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pruchnej Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu
Ogólnopolski Konkurs #OSEWyzwanie	2020	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu
Projekt „Wzmocnienie potencjału edukacyjnego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zabłociu”	2021	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu
Projekt „Rozwój przez edukację w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Drogomyślu”	2021	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu
Priorytet 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”	2021	Przedszkole w Strumieniu Przedszkole w Drogomyślu Przedszkole w Pruchnej Przedszkole w Zbytkowie Szkoła Podstawowa w Strumieniu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu
Ogólnopolski projekt „WF z AWF”	2021/2022	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu
Rządowy Program Rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 - "Aktywna tablica"	2022	Szkoła Podstawowa Strumieniu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie
Laboratoria Przyszłości	2022	Szkoła Podstawowa w Strumieniu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu
Rządowy Program Rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica”	2023	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu
Priorytet 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”	2023	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pruchnej
Program Ministra Edukacji i Nauki „Poznaj Polskę”	2023	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pruchnej
Program „Laptop dla ucznia”	2023	Szkoła Podstawowa w Bąkowie Szkoła Podstawowa w Drogomyślu Szkoła Podstawowa w Pruchnej Szkoła Podstawowa w Strumieniu Szkoła Podstawowa w Zabłociu

Źródło: Dane Urząd Miejski Strumień

3.2.7. Zapewnienie dzieciom i młodzieży zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego

Dzieci i młodzież korzystały na terenie gminy z bogatej oferty spędzania czasu wolnego. Oto wybrana, krótka charakterystyka tej oferty.

Tabela nr 20 Zapewnienie dzieciom i młodzieży zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego

Jednostka organizująca	Rodzaj oferty/zajęć dla dzieci i młodzieży
Miejską Bibliotekę Publiczną w Strumieniu:	organizowano czas wolny poprzez: spotkania autorskie z pisarką, spotkania mikołajkowe, warsztaty z budowania i programowania robotów, warsztaty z programowania gier komputerowych, warsztaty z czerpania papieru, lekcje biblioteczne, bal karnawałowy dla dzieci, konkursy plastyczne, spotkania grupy zabawowej dla rodzin z dziećmi. Ponadto w 2023 r. zorganizowano zajęcia Grupy Zabawowej dla dzieci do lat 3, zajęcia biblioteczne, zajęcia edukacyjno-literackie, zajęcia kulinarne, kreatywne, konkursy, łamigłówek, zajęcia z teatrykiem.
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	organizowano: spektakle, wernisaże, występy, przedstawienia, koncerty, rajdy rowerowe, przeglądy twórczości, pikniki, spotkania. W MGOK działają następujące grupy: MALUSIE I – grupa plastyczna (5-9 l.) MALUSIE II – grupa plastyczna (5-9 l.) HOP ART – grupa plastyczna (9-13 l.) – od 2022 r. PRZESTRZEŃ - grupa plastyczna Zabłocie Taniec z hula-hop (7-9 lat) Teatr KUGLE F1 – taniec nowoczesny (5-10 l.) F2 – taniec nowoczesny (5-10 l.) ENTER- taniec nowoczesny (7-9 l.) DELETE – taniec nowoczesny (9-12 l.) CONTROL – taniec nowoczesny (11-16 l.) ESCAPE- taniec nowoczesny (14-24 l.) C41 – grupa fotograficzna dla dzieci i młodzieży STUDIO WOKALNE (od 2020 r.) Grupa Szachowa 64 pola – zaawansowana (od 2021 r.) Grupa Szachowa 64 pola – początkująca (od 2021 r.) MUZYKA (pianino, akordeon) MUZYKA (gitara) – od 2021 r. Robotyka LEGO Angielski TEDDY EDDIE dla dzieci Gimnastyka korekcyjna Sztuki walki: JU-JITSU (6-13 l.) Sporty walki: Ju-Jitsu, Kick-Boxing i Self-Defense AKCENT – malarstwo dla młodzieży i dorosłych Kurs projektowania gier komputerowych Strumieńska Gromada Zuchowa.
Świetlice: HAKUNA MATATA ul. Młyńska 14, 43-246 Strumień, Bąków ul. Osiedlowa 1, 43-246 Bąków, Drogomyśl ul. Główna 15, 43-424 Drogomyśl, Pruchna ul. Główna 53, 43-523 Pruchna, Zabłocie ul. Rolna 18, 43-246 Zabłocie,	Organizowano: gry, zabawy ruchowe, zajęcia plastyczne, gry stolikowe, planszowe, piłkarzyki, kalambury, wyjazdy, warsztaty, rozgrywki zajęcia z Ju Jitsu, projekcje filmowe, karaoke, spotkania z literaturą, konkursy. Dzieci miały możliwość skorzystać z bilardu, tenisa stołowego, piłkarzyków.

<p>Zbytków ul. Wyzwolenia 49, 43-246 Zbytków, Kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bąkowie, Ludowy Klub Sportowy „BŁYSKAWICA” w Drogomyślu, Ludowy Klub Sportowy "99 PRUCHNA” w Pruchnej, Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ” w Zabłociu, Ludowy Klub Sportowy „WISŁA” w Strumieniu.</p>	<p>Organizowano treningi i rozgrywki sportowe w piłce nożnej (wszystkie kluby: drużyny dziecięce, młodzieżowe i seniorów) oraz w szachach (LKS Wisła Strumień juniorzy i seniorzy).</p>
<p>Hala sportowa w Strumieniu</p>	<p>Organizowano w 2019 r. ferie zimowe (120 uczestników), półkolonie letnie (82 uczestników), oraz „Wakacyjną Szkołkę Tenisa Ziemi” i „Wakacyjną Szkołkę Pływania” (60 uczestników). W 2020 r. odbyły się ferie zimowe (134 uczestników). W związku z panującą pandemią covid-19 nie odbyły się żadne wakacyjne zajęcia dla dzieci z terenu gminy Strumień. W 2021 r. młodzież wynajmowała halę na organizację meczów piłki koszykowej, grę w badmintona oraz ćwiczenia na siłowni. W 2022 r. zorganizowano półkolonie letnie (60 uczestników). W 2023 r. młodzież i studenci mieli możliwość skorzystania z siłowni i hali za 1 zł (367 biletów). Zorganizowano ferie zimowe oraz półkolonie letnie. W ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej Powiatowego Związku Sportowego oraz imprez własnych miasta odbyły się: sztafetowe biegi przełajowe dla dzieci i młodzieży, gminne i grupowe turnieje piłki nożnej, zorganizowano Gminny Drużynowy i Powiatowy Turniej Szachowy dla dzieci i młodzieży, Miejsko-Gminny Turniej koszykówki i siatkówki, a także czwórboj lekkoatletyczny.</p>
<p>Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze przy jednostkach: OSP Strumień (2 drużyny), OSP Bąków (1 drużyna), OSP Pruchna (2 drużyny), OSP Drogomyśl (2 drużyny), OSP Zbytków (1 drużyna), OSP Zabłocie (1 drużyna).</p>	<p>Przygotowywano do ochrony przeciwpożarowej oraz udzielania pierwszej pomocy. Organizowano: ćwiczenia, zawody, spartakiady, wycieczki, obozy szkoleniowo-wypoczynkowe, podejmowano działania aktywne na rzecz lokalnej społeczności. Liczba członków MDP: 2019 r. - 92, 2020 r. - 97, 2021 r. - 84, 2022 r. - 167, 2023 r. - 136.</p>
<p>Stowarzyszenie Miłośników Zbytkowa</p>	<p>organizuje coroczne Marsze Nordic Walking im. mjr Józefa Płonki. W 2023 r. zorganizowano spotkania: „Rośliny dla zdrowia i urody”, „Tajemnice krótkofalarstwa” a także spotkania świąteczno-noworoczne.</p>
<p>Koło Gospodyń Wiejskich w Zbytkowie</p>	<p>zorganizowano konkurs „Zbytków w obiektywie”, konkurs plastyczny „Tajemniczy Zbytków”.</p>

Źródło: Dane Urząd Miejski Strumień

Możliwości aktywnego wypoczynku rodzin i dzieci, zwiększały się dzięki szeregowi inwestycji infrastrukturalnych w obszarze umożliwiającym spędzenie czasu wolnego, np. rozwijanie obiektów i terenów kulturalnych, turystycznych i sportowo-rekreacyjnych. Poniższa tabela wskazuje, jakie to były inwestycje.

Tabela nr 21 Inwestycje w zakresie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego

Lp.	Okres realizacji	Nazwa zadania	Zakres zadania
1.	2019	„Zakup i montaż siłowni na słupie na ogólnodostępnym placu zabaw w Zbytkowie”.	W ramach zadania zrealizowano dostawę wraz z montażem urządzenia rekreacyjno – sportowego typu „wyciskanie/słup/stepper” na terenie ogólnodostępnego placu zabaw w Sołectwie Zbytków.
2.	2020-2021	Przebudowa traktu spacerowego w Drogomyślu w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Ścieżka wiedzy i zdrowia na Drogomyskim trakcie”. Zadanie jest dofinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska oraz z budżetu Państwa.	W ramach zadania przebudowany został ciąg pieszy łączący ul. Konwaliową i Modrzewiową w Drogomyślu, trakt otrzyma nową nawierzchnię z kruszywa kamiennego ograniczona z obu stron obrzeżami betonowymi, zamontowane zostaną elementy małej architektury oraz wykonane nasadzenia krzewów ozdobnych.
3.	2020	Modernizacja placów zabaw w Gminie Strumień.	W ramach zadania zakupiono i zamontowano wielofunkcyjne urządzenie zabawowe z przeznaczeniem na plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bąkowie.
4.	2020	Fundusz Sołecki Sołectwa Zbytków.	W ramach funduszu dostarczono namiot ekspresowy o wymiarach 4 m x 6 m.
5.	2020	Fundusz mieszkańców miasta Strumień.	W ramach funduszu dostarczono urządzenie na potrzeby siłowni w hali sportowej w Strumieniu.
6.	2021	Fundusz Sołecki Sołectwa Bąków.	W ramach zadania wykonano ogólnodostępną altanę o konstrukcji drewnianej i wymiarach 5 x7 m wraz z dostawą drewnianych mebli ogrodowych.
7.	2021	Fundusz Sołecki Sołectwa Zabłocie.	W ramach zadania inwestycyjnego w celu poprawy bezpieczeństwa wykonano monitoring wiaty przy LKS Orzeł Zabłocie.
8.	2021	Fundusz Sołecki Sołectwa Zbytków.	W ramach zadania inwestycyjnego zrealizowano dostawę namiotu imprezowego na potrzeby sołectwa zbytków
9.	2022	„Modernizacja placów zabaw w gminie Strumień”.	Dostawa i montaż urządzenia linarnego – piramida junior – 1 szt. Na terenie placu zabaw w parku w Strumieniu oraz dostaw i montaż zestawu lin wymiennych do urządzenia typu choinka – 1 kpl. Na plac zabaw w Zabłociu przy chacie nad zalewem.
10.	2022	Doposażenie boiska sportowego w Bąkowie w piłkochwyty / Fundusz Sołecki.	Montaż piłkochwytów od strony ul. Głównej na płycie boiska sportowego w Bąkowie.
11.	2022	Zagospodarowanie terenu przy LKS „Orzeł Zabłocie” przez doposażenie placu zabaw w sołectwie Zabłocie solanka.	Dostawa i montaż urządzenia zabawowego wraz z nawierzchnią bezpieczną z maty przerostowej na terenie ogólnodostępnego placu zabaw w Zabłociu przy „Chacie Nad

			Zalewem”
12.	2022	Zagospodarowanie terenu przy ul. Głównej sąsiadującej ze skwarem w Drogomyślu.	Zagospodarowanie terenu przy Skwarze w Drogomyślu poprzez wykonanie utwardzenia z betonowej kostki brukowej i montażu elementów małej architektury
13.	2022	Fundusz mieszkańców miasta Strumień.	Dostawa wraz z montażem wielofunkcyjnego urządzenia zabawowego na terenie placu zabaw przy SP Strumień
14.	2022	Montaż powierzonego urządzenia zabawowego wraz z nawierzchnią bezpieczną z maty przerostowej na terenie ogólnodostępnego placu zabaw w Zbytkowie.	W ramach zadania zrealizowano montaż wielofunkcyjnego urządzenia zabawowego.
15.	2023	Fundusz Mieszkańców.	Zakup sprzętu sportowego (rower treningowy leżący) do siłowni na Hali Sportowej w Strumieniu.
16.	2023	Modernizacja placu zabaw dla dzieci obok świetlicy w Bąkowie /Fundusz Sołecki	Zakup urządzenia zabawowego CLIMBOO 0402 do wspinania dla dzieci.
17.	2023	Zagospodarowanie terenu przy LKS „Orzeł” Zabłocie /Fundusz Sołecki/ Budowa dodatkowego piłkochwytu boiska LKS „Orzeł” Zabłocie/Inicjatywa Sołecka.	Zakup i montaż dodatkowego piłkochwytu na boisku sportowym LKS „Orzeł” Zabłocie.
18.	2023	Budowa wiaty przy Gminnym Centrum Integracji Wsi w Pruchnej /Fundusz Sołecki/ Inicjatywa Sołecka.	Budowa wiaty o konstrukcji drewnianej, zakup wyposażenia przy Gminnym Centrum Integracji Wsi w Pruchnej.
19.	2023	Przebudowa infrastruktury rekreacyjnej zlokalizowane na terenie LKS „Błyskawica” Drogomyśl	Termomodernizacja pawilonu sportowego LKS „Błyskawica” Drogomyśl wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej.
20.	2023	Modernizacja ogólnodostępnego „Miasteczka Ruchu Drogowego przy ZSP w Drogomyślu /Fundusz Sołecki/.	Odnowienie oznakowania poziomego na terenie Miasteczka Ruchu Drogowego.
21.	2023	Modernizacja terenów rekreacyjno-sportowych na terenie sołectwa Zbytków.	Montaż nawierzchni bezpiecznej pod urządzeniem „karuzela” na placu zabaw w Zbytkowie oraz montaż słupków do siatkówki na ogólnodostępnym boisku w Zbytkowie.

Źródło: Dane Urząd Miejski Strumień

3.3. CEL STRATEGICZNY – ROZWÓJ AKTYWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM

Aby dobrze rozwinąć temat osób w wieku senioralnym i osób niepełnosprawnych, konieczne jest zapoznanie się z danymi statystycznymi gminy Strumień. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. liczba ludności gminy Strumień wyniosła 12 989 osób, z czego 50,21 % stanowiły kobiety, a 49,79 % mężczyźni.

Ważny aspekt sytuacji demograficznej Gminy przedstawia analiza liczebności poszczególnych grup wiekowych pod względem produkcyjnym. Wiek przedprodukcyjny określony jest przedziałem 0-17 lat, wiek produkcyjny przedziałem 18-59 lat dla kobiet oraz

18-64 lat dla mężczyzn. Wiek poprodukcyjny charakteryzuje osoby uprawnione do świadczeń emerytalnych tj. kobiety w wieku 60 lat i więcej, mężczyźni w wieku 65 lat i więcej. Z poniższego zestawienia wynika, iż na 31.12.2023 r. było w gminie 2510 osób w wieku poprodukcyjnym. Zauważyć należy różnicę między wiekiem poprodukcyjnym, a uznawaniem za seniora – za którego uchodzi już osoba po 60 r. życia. Populacja seniorów na terenie gminy na 31.12.2023 r. wynosiła 2908 osób. Z porównania obu liczb – osób w wieku poprodukcyjnym z osobami w wieku senioralnym wynika, iż znaczna część osób w wieku senioralnym, jest nadal aktywna zawodowo, do czasu uzyskania świadczenia emerytalnego.

Tabela nr 22 Struktura ludności Gminy Strumień według wieku produkcyjnego 2020-2023

Rok	Wiek przedprodukcyjny			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny		
	Liczba osób			Liczba osób			Liczba osób		
	K	M	Razem	K	M	Razem	K	M	Razem
2020	1 244	1 422	2 666	3 670	4 235	7 905	1 632	871	2 503
2021	1 428	1 267	2 695	3 652	4 207	7 859	1 657	895	2 552
2022	1 255	1 402	2 657	3 579	4 159	7 738	1 692	905	2 597
2023	1 313	1 458	2 771	3 571	4 136	7 707	1 637	873	2 510

Źródło: Dane Urząd Miejski Strumień.

Liczba seniorów w poszczególnych kategoriach wiekowych, wg stanu na dzień 31.12.2023 r., przedstawiała się następująco:

Tabela nr 23 Liczba seniorów w poszczególnych kategoriach wiekowych

Grupa wiekowa	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie w danej grupie wiekowej
61-64	453	398	851
65-70	430	360	790
71-81	489	386	875
> 81	265	127	392
Łącznie	1 637	1 271	2 908

Źródło: Dane Urząd Miejski Strumień.

Z powyższego zestawienia wynika, iż wśród seniorów przeważają kobiety. Seniorów w gminie charakteryzuje to, iż zamieszkują w obszarze miejsko-wiejskim. W wymiarze socjologicznym, ich funkcjonowanie różni się znacząco w stosunku do życia seniorów w większych ośrodkach miejskich, co ma swoje pozytywne i negatywne strony. Seniorzy w obszarze wiejskim najczęściej jeszcze funkcjonują w rodzinach wielopokoleniowych. Często pomagają młodszym członkom rodziny na gospodarstwie rolnym. Poprzez bliższe relacje międzyludzkie nie są tak anonimowi jak seniorzy w większych miastach, mogą liczyć na oddolną organizację pomocy sąsiedzkiej, rzadziej przez to korzystają z wsparcia instytucji. Dzięki aktywności mogą dłużej zachować poczucie bycia potrzebnymi dla innych niż ich rówieśnicy w większym mieście. Podstawowe obszary aktywności seniorów na terenie wiejskim to kontakty sąsiedzkie, zwłaszcza w przypadku kobiet aktywność w organizacjach samopomocowych i zrzeszeniach lokalnych przekazujących lokalne tradycje młodszym pokoleniom. Seniorów charakteryzuje to, iż mają dużo wolnego czasu do zagospodarowania. Oddalenie od większych miast ma też strony ujemne – by załatwić sprawy zdrowotne czy urzędowe muszą często się liczyć z koniecznością dojazdu, brać pod uwagę problemy transportu publicznego oraz często bardziej utrudniony dostęp do kultury jak kino, teatr itp.

Przewaga kobiet-seniorek we wszystkich formach aktywności społecznej w gminie jest wyraźna. Podobnie większy udział kobiet-seniorek zauważalny jest w realizowanych przez gminę projektach z zakresu usług społecznych.

Starzenie się społeczności gminy powoduje, iż staje ona przed związaniem z tym wyzwaniem zapewnienia im opieki, zagospodarowania czasu wolnego oraz wykorzystania ich potencjału, jako animatorów w społeczności lokalnej. Od 2019 r. gmina Strumień podjęła szereg działań w tym kierunku, które pokrótce będą przedstawione w niniejszym opracowaniu.

3.3.1. Liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pracą socjalną

Samą pracę socjalną scharakteryzowano już szczegółowo w części 3.2, stąd wskazać należy dane statystyczne odnoszące się w tym zakresie tylko do seniorów i osób niepełnosprawnych. W związku z regularnymi, znaczącymi waloryzacjami świadczeń emerytalno/rentowych i dodatków pielęgnacyjnych oraz wypłatą świadczenia uzupełniającego dla niepełnosprawnych seniorów, właściwe wydaje się twierdzenie, iż seniorzy w gminie w coraz mniejszym stopniu będą beneficjentami finansowych form wsparcia – ponieważ coraz większa grupa z ich populacji będzie przekraczała kryteria dochodowe w pomocy społecznej, a w coraz większym stopniu będą to beneficjenci usługowych form wsparcia oraz pomocy niefinansowej, jaką jest właśnie praca socjalna. Z doświadczeń tutejszego MOPS wynika, iż praca socjalna z osobami w podeszłym wieku w dużym stopniu koncentruje się na ich wsparciu w uzyskiwaniu świadczeń i załatwianiu spraw urzędowych, udzielaniu informacji o dostępnych poza MOPS formami pomocy, negocjowaniu dla dobra osób starszych z ich najbliższymi, gdy ci nie angażują się właściwą miarą w pomoc dla starszych i przewlekle schorowanych rodziców, jednocześnie oczekując ze strony gminy zabezpieczenia ich potrzeb.

Tabela nr 24 Liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pracą socjalną

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2019	59	6	65
2020	53	9	62
2021	57	12	69
2022	47	17	64
2023	42	25	67

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.3.2 Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, według definicji zawartej w ustawie o pomocy społecznej jest to świadczenie niepieniężne obejmujące: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację i w miarę możliwości kontakty z otoczeniem. Usługi kierowane są do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy, a jej bliscy nie są w stanie takiej pomocy zapewnić. Odpowiednio zorganizowane i wykonywane usługi opiekuńcze powinny umożliwić osobom starszym zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, z zachowaniem optymalnego poziomu ich samodzielności i aktywności a przez to zwiększyć szansę pozostania w środowisku zamieszkania i opóźnić moment, w którym może

być konieczne zapewnienie stałej, całodobowej opieki instytucjonalnej. Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, a decyzję o ich przyznaniu, zakresie i miejscu świadczenia podejmuje ośrodek pomocy społecznej. Usługi opiekuńcze przyznane mogą być zarówno osobie samotnej jak i osobie w rodzinie z tym, że w przypadku osoby samotnej spełnienie przesłanek do otrzymania świadczenia obliguje organ do ich przyznania, zaś w przypadku osoby w rodzinie organ działa w ramach uznania administracyjnego, wyważając swoją pomocniczą rolę z obowiązkami ciążącymi na członkach rodziny, określenia czy mają oni możliwości finansowe, lokalowe i zdrowotne do sprawowania opieki. Wyraźnie podkreśla się, iż rolą pomocy społecznej jest aktywizowanie członków rodzin do sprawowania opieki nad schorowanymi osobami bliskimi.

Zwrócić należy uwagę, iż usługi opiekuńcze wiążą się w zależności od uzyskiwanego dochodu z wnoszeniem za nie odpłatności. Wysokość dochodu nie wpływa na samo prawo do świadczeń w formie usług opiekuńczych, ale wpływa na ewentualną opłatę za te świadczenia, zgodnie z zasadą subsydiarności w myśl, której przy przyznawaniu pomocy społecznej znaczenie mają posiadane zasoby, a w sytuacji posiadania środków finansowych zasadne jest by z tego tytułu wnoszona była odpłatność za przyznaną pomoc publiczną. Zaznaczyć należy, iż koszt usług opiekuńczych wzrastał regularnie i wraz ze wzrostem ilości osób korzystających z tej formy świadczenia, przekładał się w ostatnich latach na stały wzrost wydatków gminy Strumień. W przyszłości, w związku z stale rosnącymi oczekiwaniami finansowymi na rynku pracy, należy oczekiwać dalszego stałego wzrostu kosztu godziny usług opiekuńczych. Zauważyć należy, iż już od lat zauważa się w Polsce kryzys w zakresie braku wykonawców świadczących usługi opiekuńcze. Tutejszy Ośrodek po okresowych problemach w tym zakresie, w chwili obecnej zatrudnia 4 opiekunki (w 2023 r. było to 3 wykonawców), co zabezpiecza potrzeby jego beneficjentów.

W 2023 r. zaobserwowano spadek ilości osób korzystających z tej formy wsparcia i tym samym spadek związanych z tym obszarem wydatków gminy. Właściwe wydaje się wytłumaczenie tego faktem, iż gmina regularnie zwiększa wsparcie w postaci usług realizowanych w ramach rządowych programów dla osób niepełnosprawnych – Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej oraz Opieka Wytchnieniowa. Tym samym może więc poprzez inne formy wsparcia, niż usługi opiekuńcze, wspierać osoby ograniczone w samodzielnym zaspakajaniu podstawowych potrzeb bytowych. Ponadto z obserwacji pracowników socjalnych wynika, iż wraz z regularnymi waloryzacjami świadczeń emerytalno – rentowych, część osób starszych i ich rodzin poszukuje tańszych, prywatnych form wsparcia. W myśl zasady pomocniczości pomoc publiczna winna wspierać tylko wtedy osoby w formie usług opiekuńczych, jeżeli wsparcia tego bezpośrednio lub pośrednio nie zapewniają członkowie rodziny, w związku z powyższym pracownicy socjalni w swoich działaniach skutecznie dążą do aktywizowania członków rodzin do bezpośredniej opieki nad starszymi rodzicami, co też może mieć wpływ na ilość osób objętych wsparciem.

Tabela nr 25 Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi

Rok	Ilość osób objętych wsparciem	Wydatek gminy
2019	30	141 542 zł
2020	28	160 812 zł
2021	33	215 850 zł
2022	41	213 520 zł

2023	28	151 880 zł
------	----	------------

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Zauważyć należy, iż w 2023 r. dla 2 niepełnosprawnych uczestników projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”, którzy znaleźli się w mieszkaniu wspomaganym po zakończeniu projektu, uruchomiono pierwszy raz w gminie, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób zaburzonych psychicznie. Zauważyć należy, iż świadczenie to jest w całości finansowane z dotacji wojewody i na ten cel w 2023 r. pozyskano kwotę 26 304, 00 zł (na rok 2024 zaplanowano pozyskanie kwoty 82 000 zł). W związku z tym, osoby wymagające szczególnych potrzeb można było objąć specjalistycznym wsparciem świadczonym przez pielęgniarkę, terapeutę zajęciowego, opiekuna medycznego i psychologa, tak by zapewnić możliwie najlepsze możliwości adaptacji do zmienionych okoliczności życiowych.

Obok usług opiekuńczych inną specjalistyczną formą pomocy jest całodobowa opieka świadczona w domach pomocy społecznej. Przestankami do umieszczenia w DPS jest fakt, iż dana osoba wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, przy czym jednocześnie nie może samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, oraz nie można takiej osobie zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Zgodnie z zasadą, iż skierowanie do domu pomocy społecznej winno być ostatecznością, zadaniem gminy winno być utrzymanie osoby starszej jak najdłużej w jej środowisku zamieszkania, poprzez usługi opiekuńcze i inne formy wsparcia środowiskowego.

Odpłatność za pobyt w DPS-ach stanowi rokrocznie zwiększający się wydatek gminy, w związku z corocznym wzrostem średniomiesięcznych kosztów pobytu w tego typu placówkach na terenie powiatu cieszyńskiego. Wzrost ten uwidaczniają dane w poniższej tabeli:

Tabela nr 26 Średniomiesięczny koszt pobytu w danych latach 2019-2023

Dom pomocy społecznej	Średniomiesięczny koszt pobytu w danych latach				
	2019	2020	2021	2022	2023
„Pogodna Jesień” w Cieszynie	3 760,25 zł	4 190,61 zł	4 717,19 zł	5 291,32 zł	5 988,49 zł
„Feniks” w Skoczowie	4 104,20 zł	4 585,80 zł	5 156,00 zł	5 588,82 zł	6 530,26 zł
DPS w Pogórze	4 041,83 zł	4 309,60 zł	4 945,36 zł	5 255,11 zł	5 846,05 zł
„Betania” w Cieszynie	3 076,76 zł	3 490,88 zł	3 775,55 zł	4 817,17 zł	5 052,08 zł
Bonifratrów w Cieszynie	3 553,23 zł	3 776,64 zł	4 026,93 zł	4 676,34 zł	5 778,33 zł
„Emaus” w Dzięgielowie	3 543,62 zł	3 737,98 zł	4 168,61 zł	4 650,55 zł	5 375,72 zł
DPS w Skoczowie	3 786,36 zł	4 244,08 zł	4 354,43 zł	5 082,59 zł	5 921,07 zł
DPS w Strumieniu	4 191,31 zł	4 796,99 zł	4 861,04 zł	5 580,30 zł	6 640,57 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Tak wysokie koszty średniomiesięcznego pobytu mieszkańców przekładają się na stały wzrost kosztów pobytu, jaki ponosi gmina, pomimo faktu, iż relatywnie nie zwiększa się ilość osób korzystających z tej formy pomocy, co pokazuje poniższa tabela:

Tabela nr 27 Wydatki gminy związane osobami umieszczonymi w DPS

Rok	Ilość osób w DPS	Wydatek gminy w danym roku
-----	------------------	----------------------------

2019	23	633 132 zł
2020	20	620 919 zł
2021	24	756 318 zł
2022	21	830 815 zł
2023	23	886 526 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Dlatego tak ważne jest by jak najwięcej usług świadczyć dla seniorów w środowisku i podtrzymywać ich aktywność. Pomagają w tym projekty i programy zewnętrzne, jakie zrealizowała gmina.

Tabela nr 28 Formy wsparcia osób starszych w latach 2019-2022

Nazwa projektu/programu	Rok realizacji	Dofinansowanie/wkład własny	Ilość beneficjentów	Zrealizowane zadania
Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” finansowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	2019	4 416/0	3	Usługi opiekuńcze
Rządowy program „Opieka 75+”	2020 2021 2022	3 496,50 zł/0 20 200 zł/0 25 192 zł/0	6 9 9	Usługi opiekuńcze
Rządowy Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (potem Funduszu Solidarnościowego)	2020 2021 2022	11 613, 60 zł 37 990,45 zł 89 541,72 zł	3 5 9	Usługi asystenckie
Projekt „Usługi społeczne w gminie Strumień” był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 r. (Europejski Fundusz Społeczny)	2021-2022	1 687 268,12 zł/ 126 998,68 zł	94	a) usługi opiekuńcze 15 osób b) usługi asystenckie dla osób niepełnosprawnych 3 osoby c) mieszkanie wspomagane dla 2 osób niepełnosprawnych d) wsparcie specjalistyczne dla 20 opiekunów osób obłożnie chorych e) Klub Seniora 54 uczestników
Projekt „Wystarczy chcieć” realizowany w ramach rządowego programu „Aktywni +” Edycja 2022	2022	78 280,00 zł/ 7 950 zł	60	Aktywne spędzenia czasu wolnego dla seniorów
Projekt „Eliksir Młodości” realizowany w ramach	2023	152 250,00 zł/ 6 250,00 zł	60	Aktywne spędzenia czasu wolnego dla seniorów

<p>rządowego programu „Aktywni +” Edycja 2023</p>				
<p>Grant „Krok ku samodzielności w Strumieniu” realizowany w ramach pilotażowego projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.</p>	2022-2023	1558 200,00 zł/0	28	<p>Uruchomienie dla 6 osób niepełnosprawnych całodobowej opieki wytchnieniowej mającej na celu odciążenie ich opiekunów faktycznych w opiece. Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla 20 osób. Realizowanie treningów usamodzielniających dla 2 osób docelowo mających się znaleźć w mieszkaniu wspomaganym. Uruchomienie mieszkania wspomaganego wspieranego przeznaczonego dla 2 osób niepełnosprawnych. W tym celu kompleksowo wyremontowano i wyposażono budynek z zasobów komunalnych gminy, który dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

Nadmienić należy, iż w ramach utworzonego w wyniku realizacji projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” w 2023 r. mieszkania wspomaganego znalazł się właśnie jeden usamodzielniony mieszkaniec, który opuścił dom pomocy społecznej. Działania tego oprócz oczywistego czynnika rozwojowo – osobistego samego beneficjenta, nie można nie określić również poprzez wymierną korzyść finansową dla gminy. Miesięczna dopłata do pobytu w/w osoby w domu

pomocy społecznej stanowiła w 2023 r. średnio kwotę 5 295 zł (obecnie była by jeszcze wyższa w związku z kolejnym wzrostem kosztu miesięcznego pobytu w DPS w 2024 r.). Podczas gdy pobyt jego i drugiego mieszkańca (osoby ze środowiska, w przyszłości zagrożonej skierowaniem do domu pomocy społecznej) zamyka się obecnie w miesięcznej kwocie ok. 2 050 zł, przy czym osoby te częściowo partycypują w tym koszcie zgodnie z stosowną uchwałą rady gminy.

3.3.3. Wsparcie osób starszych w formie wolontariatu

Tabela nr 29 Wsparcie osób starszych w formie wolontariatu

Grupa wolontariatu	Rodzaj udzielanego wsparcia
Grupa Caritas przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bąkowie	<ul style="list-style-type: none"> a) zbiórka artykułów chemii gospodarczej, b) akcję „Wielkopostne porządki” dla Domu Pomocy Społecznej w Pielgrzymowicach, c) kiermasz zorganizowany przez Akcję Szkolnego Koła Wolontariatu na rzecz potrzebującej dziewczynki, d) kiermasz „Uśmiechnięta babeczka” na leczenie Doroty Dąbrowskiej e) udział w „Szlachetnej Paczce”, f) akcja „Kartka świąteczna” dla Domu Pomocy Społecznej w Pielgrzymowicach, g) zbiórka środków czystości i kolorowanek dla Domu Pomocy Społecznej w Pielgrzymowicach (2023), h) akcja „Apteczka ubogiego” (2023), i) zbiórki charytatywne ze sprzedaży ciastek (2023), j) akcja sprzedaży słoików na leczenie chorego dziecka (2023).
Szkolne Koło Caritas w Szkole Podstawowej w Strumieniu	<p>Zorganizowało wsparcie dla 60 seniorów i 9 osób niepełnosprawnych: odwiedzało w domach, robiło zakupy, pomagało w porządkach domowych (2023)</p> <p>Zbiórka żywności „Tak! Pomagam” dla osób starszych i ubogich.</p>
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu	<ul style="list-style-type: none"> a) udział uczniów w Tygodniu Wolontariatu, b) zbiór nakrętek na rzecz cieszyńskiego hospicjum, c) rozdysponowane cegielki Fundacji na Rzecz Osób Niewidomych i Niepełnosprawnych „Pomóż iTy”, d) udział w akcji pt. „Góra Grosza” (2023), e) „Zbiórka na zajęczka” dla chorych onkologicznie dzieci w Szpitalach w Zabrze i Chorzowie (2023), f) Dni Kolorowej Skarpetki – pobudzanie tolerancji dzieci dla rówieśników z Zespołem Downa (2023), g) Udział w akcji „Na niebiesko dla Autyzmu” (2023), h) Zbiórka na rzecz dzieci z ukraińskiego domu dziecka w ramach akcji Stowarzyszenia Lokalnej Sportowej Organizacji Sportowej „Radość” (2023), i) Przygotowanie ciast na kiermasz na leczenie dziecka (2023), j) rozprowadzane były świąteczne kartki dobroczynne Stowarzyszenia „Sursum Corda” (2023), k) zbiórka produktów na świąteczne paczki dla osób bezdomnych i dzieci z rodzin wielodzietnych objętych opieką Ochronki w Bytomiu Łagiewnikach (2023), l) zbiórka nakrętek na leczenie i rehabilitację chorej dziewczynki (2023).

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień na podstawie danych zebranych z placówek oświatowych

3.3.4. Liczba osób korzystających z ofert aktywnego spędzania czasu wolnego kierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych oraz ilość osób korzystających z klubu seniora

W Polsce na terenach wiejskich daje się wyraźnie zaobserwować, iż kluby seniora, są często jedyną ofertą zajęć specjalnych edytowanych dla nich, dostępnych bezpośrednio w miejscu zamieszkania. Dla wielu osób na terenach wiejskich problematyczne jest dojeżdżanie do miasta, w których najczęściej bogatsza jest oferta kulturowa.

W wyniku realizacji projektu „Usługi społeczne w gminie Strumień” w czerwcu 2021 r. powstał Klub Seniora. Funkcjonuje on w czterech lokalizacjach – w Strumieniu, Bąkowie, Pruchnej i Drogomyślu. Kluby nie mają charakteru instytucjonalnego, ale opierają się na oddolnej inicjatywie i motywacji do partycypacji społecznej ich członków. Zauważyć należy, iż Kluby stanowią niezwykle istotny nieformalny zasób w organizacji wsparcia dla seniorów na terenie gminy. Poprzez swoją działalność zapewniają wielopłaszczyznową formę aktywności dla seniorów. Dużym atutem gminy, jest fakt, iż Kluby funkcjonują aż w 4 lokalizacjach, tym samym zapewniają dostęp do aktywności jak najbliżej miejsca zamieszkania, bez konieczności dalekich przejazdów. W ramach projektu „Usługi Społeczne w gminie Strumień” z oferty Klubu skorzystało 54 seniorów. Taka oferta była dużą innowacją w gminie Strumień dla seniorów. Oferta zajęć dla seniorów była bardzo bogata, obejmowała min. wsparcie opiekunek, zajęcia z rehabilitantką, opiekę kierownika klubów, koncerty, pikniki, wycieczki, wyjazdy rekreacyjne, wyjazdy do kina, teatru, opery – przy czym uczestnicy mieli zapewniony transport. Ponadto oferta obejmowała zajęcia z animatorką, zajęcia komputerowe, prelekcje z dietetyczką, spotkania z psychologiem i prawnikiem.

Poszczególne Kluby przybrały swoje nazwy:

1. Strumień „Gorące serca”,
2. Drogomyśl „Młodzi duchem”,
3. Pruchna „Pozytywna Energia”,
4. Bąków „Wesoła brygada”.

Kluby działają nadal po zakończeniu projektu, które nastąpiło w sierpniu 2022 r., wspierane w tym przez gminę Strumień.

Oferta aktywnego spędzenia czasu wolnego dla seniorów rozwijana była przez współpracę gminy z Stowarzyszeniem Form Artystycznych „Sfart” w ramach, której zrealizowano od sierpnia do grudnia 2022 r. projekt „Wystarczy chcieć”. Realizowany był przy wsparciu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach rządowego programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025. Edycja 2022. Głównym celem rządowego programu „Aktywni+” jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Realizacja projektu w Strumieniu odbywała się z wykorzystaniem bazy dotychczas funkcjonującej dla klubów Seniora tj. świetlic MGOK-u, budynku sołtysówki w Drogomyślu, Sali OSP w Bąkowie, samej siedziby MGOK-u. Projekt objął 60 seniorów, w tym 15 niepełnosprawnych. Oferta dla seniorów w ramach projektu była mocno urozmaicona i obejmowała: warsztaty artystyczne, fotograficzne, komputerowe, z social mediów, etnograficzne, florystyczne, wykłady fizjoterapeuty i dietetyka. W 2023 r. w ramach tego samego programu „Aktywni +” – Edycja 2023, gmina w partnerstwie z Fundacją „Zostań Aniołem”, działającą przy tutejszym DPS zrealizowała kolejny projekt „Eliksir młodości”, który dodatkowo wzbogacił ofertę zajęć kierowanych do Klubów Seniora.

Liczba zorganizowanych imprez środowiskowych, w których uczestniczyć mogą seniorzy, na terenie gminy jest tematem znacznie bogatszym, są to jednak już wydarzenia kulturalne przeznaczone dla szerszego odbioru, które na terenie gminy regularnie organizują min. Koła Gospodyń Wiejskich, OSP, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Macierz Ziemi Cieszyńskiej itp. Organizacje te są trwale wpisane w życie społeczności wiejskiej oraz w podtrzymywanie tradycji, zwyczajów, folkloru lokalnego. Stwarzają one okazję do nawiązywania kontaktów z innymi, a także do integracji międzypokoleniowej.

Ofertę aktywnego spędzania czasu dla seniorów uzupełniały działania jeszcze gminnych jednostek organizacyjnych.

Biblioteka Publiczna w Strumieniu organizowała seanse filmowe dla seniorów „Pora dla seniora” w trakcie, których mają oni szansę obcować ze sztuką filmową, jak również integrować się z osobami z najbliższego otoczenia, o podobnych zainteresowaniach i dysponujących wolnym czasem. Ponadto osoby starsze korzystały z bogatej oferty kulturalnej biblioteki skierowanej do osób dorosłych, a były to: wieczór artystyczny poświęcony pamięci błogosławionego Stefana Wyszyńskiego, spotkanie autorskie z panem W. Kiełkowskim, koncert skrzypcowo-fortepianowy („Podróż muzyczna od tanga do rocka”), kolejne edycje Narodowego Czytania, warsztaty florystyczne, wykłady historyczne. Oprócz tego w 2019 r. odbywał się kurs komputerowy w trakcie, którego seniorzy spotykali się co tydzień by szkolić swoje umiejętności w zakresie podstaw obsługi komputera, zakładania poczty internetowej itp. W trakcie zajęć seniorzy uzyskali cenną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa w sieci, bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej, z praw ochrony konsumenta. W roku 2022 r. osoby starsze brały udział m.in. w wielkanocnych warsztatach florystycznych, kolejnej edycji Narodowego Czytania, gdzie ochotnicy aktywnie włączyły się w przebieg wydarzenia, czytając wybrane fragmenty „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza. Ponadto odbyło spotkanie autorskie z Władysławą Magierą połączone z promocją jej książki pt. „Wspomnienia Zofii” oraz spotkanie autorskie z prof. Karolem Danielem Kadłubcem, połączonym z promocją jego książki „Tak się u nas opowiada”. W ramach projektu dofinansowanego z MKiDN pt.: „Do biblioteki jeden krok – podróże z książką do miejsc bliskich i na koniec świata”, odbyło się spotkanie autorskie z Jarosławem Kretem, prelekcja Władysławy Magiery nt. Śląska Cieszyńskiego i „Cieszyńskiego Szlaku Kobiet” oraz prezentacja podróżnicza Piotra Mojżyszka pt.: „Polska egzotyczna”. W filii biblioteki w Zbytkowie odbyły się również dwa wernisaże wystaw: „Pisanka kreatywnie” oraz „Zbytków w obiektywie”, w których uczestniczyli seniorzy. W 2023 r. czytelnicy mieli okazję uczestniczyć w spotkaniu autorskim z P. Władysławą Magierą, połączonym z promocją książki pt. „Absolutnie niezwykła”. Gościem biblioteki był również. Marek Łukasik – historyk, który wygłosił wykład dotyczący roli, jaką odegrała Rada Regencyjna i Tymczasowa Rada Stanu w odzyskaniu niepodległości. W ramach cyklu „Podziel się swoją pasją” odbył się wernisaż „Diamentowe malowanie Wojtka”. W filii biblioteki w Zbytkowie odbył się wernisaż wystawy „Kraszanka – jajko z historią” oraz „Rzeźbione szydełkiem” – wernisaż wystawy Anny Pieczki. Miejska Biblioteka Publiczna w Strumieniu włączyła się w obchody Narodowego Czytania. Biblioteka ściśle współpracuje z Domem Pomocy Społecznej w Strumieniu oraz uczniami Zespołów Edukacyjno-Terapeutycznych ze Szkoły Podstawowej im. Powstańców Śląskich w Strumieniu. W 2023 roku oprócz tego, że młodzi mieszkańcy domu uczestniczyli licznie w organizowanych przez bibliotekę lekcjach

bibliotecznych i teatrzykach, to nagrywali filmiki dotyczące oferty biblioteki i założyli Tik Toka pn. „Biblioteka w Strumieniu”.

Miejsko–Gminny Ośrodek Kultury zorganizował w roku 2019 i 2021 Dzień Tradycji, Stroju i Pieśniczki Regionalnej, w roku 2021 przeprowadził projekt „Jakże nie pamiętać...? - strumińskie obchody Stulecia Wybuchu III Powstania Śląskiego”. Organizował regularnie Ogólnopolski Konkurs Sztuki Nieprofesjonalnej im. Emilii Michalskiej. Zorganizował w roku 2022 Wiedeńską Galę Operetkową, występ Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej, Letnie Koncerty Południowe, Wakacyjne Pikniki Rodzinne, Spektakl teatralny „Niemy Kelner”, przegląd twórczości „Pokaż siebie”.

Hala Sportowa w Strumieniu w ramach aktywizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną zorganizowała w 2023 r. Regionalny Turniej Badmintonu Olimpiad Specjalnych Polska Oddział Beskidzki.

Ofertę dla seniorów wzbogaciły programy edukacyjne, jakie były dla nich dedykowane. Oferta zajęć edukacyjnych dla seniorów obejmowała obszar informatyczny.

Od listopada 2020 r. do kwietnia 2021 r. realizowano kurs komputerowy dla seniorów zorganizowany w ramach projektu Śląska Akademia Senior@. Program rozwoju kompetencji cyfrowych seniorów 65+ województwa śląskiego z zastosowaniem działań szkoleniowych i animacyjnych w środowisku lokalnym” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Z obsługi komputera udało się przeszkolić zdalnie 20 mieszkańców powyżej 65 roku życia. Druga edycja tego kursu także odbyła się w 2021 r. Spotkania miały miejsce w Strumieniu, Zbytkowie i Pruchnej.

Gmina Strumięń podejmowała też na rzecz seniorów działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej, często połączone z rekreacją.

Działania prozdrowotne wśród osób starszych prowadzone były przez Bibliotekę Miejską: wykład pani Marioli Dziendziel pt.: „Probiotyki XXI wieku”; wykład pani Agnieszki Krawczyk na temat refleksoterapii, czyli o leczenia poprzez dotyk (uczestnicy mieli okazję do zapoznania się z tą alternatywną metodą poprawy samopoczucia zarówno w teorii jak i w praktyce); prelekcję zdrowotną pani Magdaleny Mildner – fizjoterapeutki, dietetyczki, dyplomowanej zielarki; wykład pani Barbary Szczyпки pt.: „Leki z domowej apteki”.

Urząd Miasta z kolei w 2019 r. zapewnił: bezpłatne badania mammograficzne: od 31.05.2019 r. do 01.06.2019 r. (Strumięń), od 09.09.2019 r. do 10.09.2019 r. (Strumięń); II Marsz Nordic Walking im mjr Józefa Płonki (6.07.2019); Rajd rowerowy w Drogomyślu (21.09.2019). W roku 2020 Bezpłatne badania mammograficzne: od 07.09.2020 r. do 08.09.2020 r. (Strumięń), Rajd Rowerowy Rowerem po zdrowie! (20.08.2020), III Marsz Nordic Walking im. mjr Józefa Płonki (29.08.2020). W roku 2021 natomiast: Bezpłatne badania mammograficzne: 27.04.2021 r. (Strumięń), od 04.06.2021 r. do 05.06.2021 r. (Strumięń), od 06.09.2021 r. do 07.09.2021 r. (Strumięń), 12.11.2021 r. (Zabłocie), Rajd Rowerowy Rowerem po zdrowie! (11 września 2021 r.), Rajd Rowerowy zorganizowany w ramach imprezy „Pożegnanie lata w Żabim Kraju” (25.09.2021), Marsz Nordic Walking wraz z gimnastyką zdrowotną w Drogomyślu (22.10.2021) Rok 2022 Bezpłatne badania mammograficzne od 03.06.2022 r. do 04.06.2022 r. ,oraz od 05.09.2022 r. do 06.09.2022 r., II Marsz Nordic Walking im. mjr Józefa Płonki (06.08.2022), Gwiazdzysty Rajd Rowerowy

Żabimi Szlakami (01.10.2022), Rajd Rowerowy Rowerem po zdrowie! (19.08.2022), Marsz Nording Walking w Pruchnej 25.08.2022). W roku 2023 odbyły się bezpłatne badania mammograficzne w dniach od 01.06.2023 r. do 03.06.2023 r. oraz od 04.09.2023 r. do 05.09.2023 r. Zorganizowano prelekcję dla seniorów o tematyce nadmiernej szkodliwości hałasu oraz o ochronie przed nim. Wzbogacono ją o warsztaty z udziałem instrumentów membranofonowych. Prelekcja odbyła się w dniach od 25.10.2023 r. do 26.10.2023 r.

W 2022 r. Stowarzyszenie Miłośników Zbytkowa zainicjowało akcję rozdysponowania dla seniorów tzw. Kopert Życia. Jest to inicjatywa ogólnopolska mająca na celu umożliwienie służbom medycznym pierwszą pomoc dla osób starszych poprzez dostęp do podstawowych informacji o stanie zdrowia i zażywanych lekach poprzez umieszczenie stosownej kopert w widocznym miejscu w mieszkaniu. Rozdysponowano 50 kopert.

Możliwości aktywnego wypoczynku dla seniorów, powiększały realizowane na terenie gminy inwestycje infrastrukturalne, dedykowane dla wszystkich mieszkańców opisane wcześniej w punkcie 3.2.6. w zakresie wzbogacenia spędzanie czasu wolnego, np. rozwijanie obiektów i terenów kulturalnych, turystycznych i sportowo-rekreacyjnych.

3.3.5. Liczba osób objętych pomocą w formie Karty Seniora

W 2020 r. Gmina Strumień przystąpiła do programu „Gmina Przyjazna Seniorom”, w ramach, którego zostało zawarte porozumienie ze Stowarzyszeniem „MANKO” na wydawanie „Ogólnopolskiej Karty Seniora”. W ramach w/w karty seniorzy mogą korzystać ze zniżek na wybrane produkty lub usługi w ponad 2000 punktach, instytucjach oraz ośrodkach zdrowia na terenie całej Polski. Ze zniżek seniorzy mogli korzystać też w Strumieniu, w następujących punktach:

1. Kwaciarnia Anna Jarzyńska - Strumień ul. 1 Maja 3 zniżka 10%,
2. Świeża manufaktura Lucyna Łęczycka - Pruchna ul. Główna 4 zniżka 10% usługi fryzjerskie,
3. Kwaciarnia Anna - Pruchna ul. Główna - zniżka 5% na wszystkie artykuły,
4. Księgarnia „Ariadna” - Strumień ul. Ks. Londzina 1 - zniżka 5% na cały asortyment,
5. Sklep Zielarsko-Medyczny „Zielnik”- Strumień ul. Rynek 25 - zniżka 5% na cały asortyment,
6. Gazara Tront sp. j. - Strumień ul. Pocztowa 3 - zniżka 10% na cały asortyment,
7. Jubiler KAMDO - Strumień ul. Rynek 25 - zniżka 6% złoto, 8% srebro,
8. Intermarche Chybie - Żeglarz sp. z o. o. ul. Cieszyńska 4 - zniżka stacja paliw Pb95, ON, LPG - 0,05% zł/1, Pb98 - 0,10 zł/1. Sklep Intermarche - zniżki na wyroby z naszej masarni + gorący stół - 10%, mięso 5%,

W latach 2020-2023 wydano 626 Ogólnopolskie Karty Seniora.

Tabela nr 30 Wydane Karty Seniora w latach 2020-2029

Rok	Liczba wydanych Kart Seniora
2020	361
2021	126
2022	75
2023	64

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.3.6. Liczba programów prewencyjnych dla osób starszych w zakresie bezpieczeństwa

W 2019 r. odbywał się w Bibliotece Miejskiej kurs komputerowy, w trakcie którego osoba prowadząca kurs przekazywała seniorom cenną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa w sieci, bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej, z praw ochrony konsumenta.

W październiku 2020 r. odbyły się dwudniowe warsztaty „Obywatel Senior” w Urzędzie Miejskim w Strumieniu - projekt realizowany przez Akademię Lokalnej Przedsiębiorczości i Centrum Rozwoju Lokalnego a dofinansowany ze środków Programu Rządowego na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.

W 2020 r. utworzono tzw. „Pocztę Obywatelską” - do specjalnych skrzynek w Urzędzie Miejskim i w MOPS seniorzy mogli wrzucać własne postulaty i informacje z obszaru życia społecznego i obywatelskiego.

Komisariat Policji w Strumieniu prowadził spotkania celem podniesienia świadomości seniorów w zakresie bezpieczeństwa głównie w temacie cyberprzestępczości jak i zachowań w chwili bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia.

W 2023 r. na terenie gminy Strumień były podejmowane działania mające na celu podniesienie świadomości seniorów w zakresie bezpieczeństwa, poprzez spotkania dzielnicowych ze społeczeństwem, m.in. na zebraniach sołeckich czy też podczas obchodu dzielnic.

3.3.7. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z ośrodków wsparcia poza gminą.

Tabela nr 31 Osoby niepełnosprawne korzystające z ośrodków wsparcia poza gminą

Rok	Liczba osób
2019	4
2020	4
2021	4
2022	5
2023	2

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.3.8. Liczba osób niepełnosprawnych, korzystających z pomocy PFRON – likwidacja barier, dostęp do rehabilitacji, zapewnienie odpowiedniego zatrudnienia

Tabela nr 32 Osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy PEFRON

Rok	Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych	Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny
2019	6	8	1
2020	2	6	0
2021	3	11	0
2022	11	17	1
2023	3	13	1

Źródło: Dane z PCPR w Cieszynie.

3.4. CEL STRATEGICZNY - ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA

Problem uzależnień jest jednym z najistotniejszych w obszarze problemów społecznych na terenie gminy. Powszechnie obserwuje się, bowiem łatwość dostępu do środków psychoaktywnych, w tym dla młodzieży. Jednym, więc z celów działania jest profilaktyka w zakresie uzależnień oraz motywowanie do zaprzestania zachowań ryzykownych. Opiera się na realizacji rocznych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Działania w ramach ww. problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych podejmowane są głównie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Strumieniu w ramach prowadzonej pracy socjalnej dąży do upowszechniania wiedzy w zakresie szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych. Pracownicy socjalni stanowią formę profesjonalnej pomocy nie tylko dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, ale także członków ich rodzin. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera również działalność innych podmiotów realizujących zadania w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Liczba wniosków, które wpłynęły do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strumieniu ukazuje niniejsza tabela.

Tabela nr 33 Liczba wniosków, które wpłynęły do MKRPA w Strumieniu w okresie 2019-2023

Rok	Liczba wniosków o leczenie odwykowe	Liczba wniosków do sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego
2019	21	3
2020	11	1
2021	18	0
2022	12	1
2023	22	1

Źródło: Informacja pozyskana od MKRPA w Strumieniu.

Innym obszarem problemowym na terenie gminy jest zjawisko przemocy domowej. Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – „Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
2. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
3. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
4. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
5. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Formy i rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc psychiczna – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Zaniedbanie – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną).

Wyodrębnić można inny podział przemocy:

Przemoc aktywna – na, którą składają się głównie nadużycia. Nadużycia to opisana wcześniej przemoc fizyczna, psychiczna i seksualna.

Przemoc pasywna – rozumiana jako zaniedbanie, zaniechanie opieki.

W gminie Strumień opracowany został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027 w Gminie Strumień. Głównym jego celem jest aktywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez interdyscyplinarne i systemowe działania profilaktyczne, edukacyjne oraz stworzenie profesjonalnego wsparcia dla osób dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie. Działania zogniskowane były i są tutaj na zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; zapewnieniu kompleksowej pomocy członkom rodzin będącymi ofiarami bądź zagrożonymi przemocą; zwiększanie kompetencji zawodowych i skuteczności pracowników służb instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie oraz rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

Dane statystyczne dotyczące wszczęcia procedur „Niebieskiej Karty”, są jedynymi dostępnymi danymi statystycznymi w zakresie zjawiska przemocy domowej.

Tabela nr 34 Liczba wydanych niebieskich kart w okresie 2019-2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba	15	14	18	17	15

Źródło: MOPS Strumień, Sprawozdania Zespół Interdyscyplinarny.

Osoby doznające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc domową mogą liczyć na profesjonalne wsparcie prawne, psychologiczne oraz socjalno-rodzinne, w kilku punktach konsultacyjnych w MOPS oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 35 Wsparcie ofiar oraz sprawców przemocy 2019-2023

Rok	Poradnictwo psychologiczne		Poradnictwo prawne		Poradnictwo socjalno-rodzinne	
	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób
2019	126	30	61	47	12	4
2020	81	48	67	38	2	1
2021	96	30	58	46	2	2
2022	112	36	88	53	2	1
2023	201	42	14	14	4	2

Źródło: MOPS Strumień, Sprawozdania Zespół Interdyscyplinarny.

3.4.1. Liczba szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej i uzależnieniom

Swoje kompetencje i umiejętności wzmocniła kadra zaangażowana w bezpośrednią pracę z dziećmi i młodzieżą w obszarze uzależnień na terenie placówek edukacyjnych.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Pruchnej w celu podnoszenia kompetencji kadry pomocowej zapewniono udział kadry pedagogicznej w szkoleniach dotyczących przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie i uzależnieniom. Szkolenia odbyły się w tematyce: „Przemoc rówieśnicza w szkole i cyberprzemoc” (30 uczestników), „Depresja u dzieci i młodzieży, interwencja kryzysowa w szkole” (1 osoba), „Siecioholizm. Uzależnienie uczniów od Internetu” (1 osoba), „Autoagresja i zaburzenia tożsamości u dzieci szkół podstawowych, rozpoznanie i pomoc” (1 osoba), „Niewidoczne - niebezpieczne, cyberprzemoc” (1 osoba), „Wpływ pandemii na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” (1 osoba), „Zachowanie agresywne u dzieci” (2 osoby), „Jak wesprzeć ucznia w pokonaniu lęków szkolnych”, „Zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży” (1 osoba), „Depresja u dzieci i młodzieży” (1 osoba), „Interwencja kryzysowa w szkole – sygnały depresji oraz strategia postępowania z uczniem” (1 osoba), „Autoagresja i zaburzenia tożsamości u dzieci szkół podstawowych. Rozpoznanie i pomoc, efektywna współpracy z rodzicami” (1 osoba). W 2023 r. 15 pracowników wzięło udział w szkoleniu „Ustawa Kamilka”.

W Szkole Podstawowej w Strumieniu nauczyciele w indywidualny sposób uczestniczą w webinarach on-line nt. uzależnień, agresji i przemocy. W szkole jest zatrudniony psycholog szkolny o specjalizacji m.in. terapeuta uzależnień. Rada pedagogiczna uczestniczyła w szkoleniu dot. uzależnień od środków psychoaktywnych.

Kadra pedagogiczna Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Zabłociu także uczestniczyła w szkoleniach i prelekcjach nt. uzależnień. Pedagog szkolny brał udział w szkoleniach

i projektach dotyczących środków psychoaktywnych „Narkotykowe dylematy”, „Dopalacze, wypalacze, groźne narkotyki”. Brał udział również w szkoleniach i webinarach „przemoc w rodzinie ucznia – wskazówki dla nauczycieli i wychowawców”, „Procedura Niebieskiej Karty”, „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” „Dziecko, jako ofiara przemocy w rodzinie”. W 2023 r. 10 nauczycieli wzięło udział w szkoleniu przeprowadzonym przez Policjanta z cieszyńskiej komendy, tematem były uzależnienia i współczesne środki psychoaktywne oraz „Przeciwdziałanie Przemocy”.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Drogomyślu nauczyciele brali udział w szkoleniu „Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dziecka oraz wdrożenie procedury Niebieskiej Karty w oświacie”. W 2022 roku odbyły się szkolenia dla koordynatorów szkolnej inicjatywy profilaktycznej nt. „Nawigacja w każdą pogodę”, webinarium „Jak nauczyć ucznia chronić swoją tożsamość w sieci?”, „Bezpiecznie na wirtualnym podwórku”, „Od projektu do działania – jak dbać o cyfrowe bezpieczeństwo uczniów?”, „Twój uczeń w sieci – obalamy mity!”. Kadra przeszła szkolenie nt. działań Policji wobec sprawców i osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W 2023 r. pięciu członków kadry wzięło udział w szkoleniu zorganizowanym w Katowicach dla realizatorów rekomendowanego programu profilaktycznego „Unplugged”. Dodatkowo niemal wszyscy nauczyciele wzięli udział w szkoleniu online pt. „Jak rozpoznać i reagować na krzywdzone dziecko w rodzinie – obowiązki i zadania pracowników oświaty, zgodne z aktualnymi przepisami prawa – szczególnie z ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz innych ustaw”, a także w konferencji szkoleniowej Rady Pedagogicznej prowadzonej przez policjanta pt. „DRUG-STOP – walizka antynarkotykowa”. Pedagog, będący zarazem członkiem Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej odbywa liczne szkolenia na temat zapobiegania zjawisku przemocy i uzależnieniom („Substancje psychoaktywne”, „Cyberprzemoc w szkole – co wspiera, a co utrudnia skuteczne działania interwencyjne”, „Ochrona dzieci przed pornografią. Rola świadomości rodziców i szkoły”, „(Cyber)bullying – w jaki sposób mu przeciwdziałać”, „Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły/placówki – nowe wyzwanie czy codzienność?”, „Nowe # narkotyki Nowe # zagrożenia – jak nie wpaść w sieć uzależnień?”) oraz dzieli się informacjami pozyskanymi w ich trakcie z innymi nauczycielami w ramach tzw. wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli i spotkań Zespołu Wychowawczego.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bąkowie pedagog odbył szkolenia: „Obowiązki Szkoły/przedszkola/placówki w obszarze ochrony małoletnich przed krzywdzeniem – zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy”; „Zaburzenia depresyjne u dzieci i młodzieży”. Wszyscy nauczyciele wzięli udział w szkoleniu: „Standardy Ochrony Małoletnich – wytyczne i procedury postępowania dla dyrektorów i nauczycieli placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych”.

Szkolenia specjalistyczne odbywali także członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. Szczegółowo zostały wymienione w punkcie 3.5.1. niniejszego dokumentu. W 2023 r. odbyło się szkolenie członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia dialogu motywującego.

Działania profilaktyczne były prowadzone w świetlicach Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Strumieniu oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej w Strumieniu i jej filiach.

W 2023 r. w Szkole Policji w Legionowie 1 funkcjonariusz Komisariatu Policji w Strumieniu brał udział w pięciodniowym szkoleniu dotyczącym przeciwdziałaniu zjawisku przemocy w rodzinie.

3.4.2. Liczba osób biorących udział w grupach wsparcia

Na terenie Gminy Strumień funkcjonuje grupa wsparcia AA, której spotkania organizowane są przy parafii Św. Barbary w Strumieniu. Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, którzy dzielą się doświadczeniami, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój wspólny problem i pomagać innym w wyzwoleniu z alkoholizmu.

3.4.3. Liczba osób, które znalazły schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy to placówki całodobowe, których celem jest zapewnienie schronienia ofierze przemocy oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, udzielenia im wsparcia psychologicznego, prawnego, organizowania dostępu do opieki medycznej; specjalistyczne poradnictwo; ocena sytuacji dzieci; konsultacje wychowawcze; rozpoznanie sytuacji ryzyka w zakresie bezpieczeństwa ofiary i dzieci pozostających pod jej opieką. Statystykę powyższej formy wsparcia ukazuje niniejsza tabela.

Tabela nr 36 Liczba osób, które znalazły schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy

Rok	Liczba osób, które znalazły schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy	Liczba osób, które skorzystały z konsultacji i terapii w POW dla osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie
2019	0	8
2020	0	1
2021	2	5
2022	0	16
2023	2	2

Źródło: MOPS Strumień, Sprawozdania Zespół Interdyscyplinarny..

3.4.4. Liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego

Ofiary przemocy oraz sprawcy mogli liczyć na profesjonalne wsparcie prawne, psychologiczne oraz socjalno-rodzinne, w kilku punktach konsultacyjnych w MOPS oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 37 Liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego

Rok	Poradnictwo psychologiczne		Poradnictwo prawne		Poradnictwo socjalno-rodzinne	
	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób
2019	126	30	61	47	12	4
2020	81	48	67	38	2	1
2021	96	30	58	46	2	2
2022	112	36	88	53	2	1
2023	201	42	14	14	4	2

Źródło: Dane własne MOPS w Strumieniu.

3.4.5. Liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych

W obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy realizowano szereg działań. Na terenie gminy Strumień prowadzone były działania:

Rok 2019:

1. warsztaty profilaktyczne „Epsilon” (5 warsztatów);
2. warsztaty edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy rówieśniczej (10 warsztatów);
3. warsztaty z zakresu profilaktyki narkomanii i dopalaczy oraz przemocy rówieśniczej (8 warsztatów);
4. projekt profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia” (w projekcie uczestniczyły klasy VI-VIII ze wszystkich szkół na terenie Gminy);
5. warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki (1 warsztat);
6. spektakle profilaktyczne (2 spektakle).

Liczba osób uczestniczących: uczniów - 1 087, nauczycieli - 29, rodziców - 100

Rok 2020:

1. warsztaty profilaktyczne „Epsilon” (4 warsztaty);
2. warsztaty z zakresu profilaktyki narkomanii i dopalaczy oraz przemocy rówieśniczej (5 warsztatów);
3. spektakle profilaktyczne (1 spektakl).

Liczba osób uczestniczących: uczniów – 468, nauczycieli – 11, rodziców – 0

Rok 2021:

1. warsztaty profilaktyczne „Epsilon” (3 warsztaty);
2. warsztaty edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy rówieśniczej (9 warsztatów);
3. warsztaty „Poza zasięgiem internetu” (1 warsztat);
4. warsztaty z zakresu profilaktyki narkomanii i dopalaczy oraz przemocy rówieśniczej (6 warsztatów);
5. spektakle profilaktyczne (1 spektakl).

Liczba osób uczestniczących: uczniów – 633, nauczycieli – 23, rodziców – 0

Rok 2022:

1. 5 edycji programu profilaktycznego rekomendowanego „Epsilon”;
2. 2 edycje programu profilaktycznego rekomendowanego „Unplugged”;
3. 2 warsztaty edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy rówieśniczej;
4. 6 warsztatów z zakresu profilaktyki narkomanii i dopalaczy;
5. 2 warsztaty profilaktyczne z zakresu mechanizmów uzależnień w sieci i cyberprzemocy;

6. 1 warsztat z zakresu radzenia sobie ze stresem;
7. 1 spektakl profilaktyczny;
8. 1 zajęcia profilaktyczne pn. „Żałuję”.

Rok 2023:

1. 2 edycje programu profilaktycznego rekomendowanego „Unplugged”;
2. 9 warsztatów programu profilaktycznego rekomendowanego „Epsilon”;
3. 2 edycje programu profilaktycznego rekomendowanego „Debata”;
4. 7 warsztatów z zakresu profilaktyki narkomanii i dopalaczy;
5. 1 spektakl profilaktyczny z zakresu uzależnień i przemocy rówieśniczej;
6. szkolenie wraz z omówieniem opracowania Diagnoza lokalnych zagrożeń dla gminy Strumiień.

Na terenie gminy realizowano cały szereg działań profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.

Rozpowszechniano ulotki „Stop dla przemocy w rodzinie”, PARPA „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Przemoc w rodzinie – sytuacja osób dotkniętych przemocą”.

Komisariat Policji w Strumienu systematycznie realizował profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie poprzez spotkanie ze społeczeństwem za zebraniach sołeckich czy też na pogadankach w szkołach oraz podczas obchodów dzielnic. W 2023 r. Komisariat Policji zintensyfikował działania mające na celu eliminowanie ze środowiska tzw. dealerów narkotykowych poprzez zatrzymania osób zajmujących się dystrybucją środków zabronionych.

W ramach edukacyjnej i informacyjnej działalności profilaktycznej w zakresie uzależnień i narkomanii Biblioteka Miejska organizowała zajęcia dla dzieci w okresie wakacji letnich i zimowych takie jak: teatryki, zajęcia literacko-plastyczne, zajęcia sportowe, zajęcia integracyjne, zabawa w teatr kamishibai. Na bieżąco uzupełniano księgozbiór dla dorosłych o literaturę o tematyce profilaktycznej w zakresie rozwiązania problemów alkoholowych, narkomanii.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury za pośrednictwem działających w jego strukturze sześciu świetlic, realizował opracowane, co roku plany działań świetlic związane z profilaktyką problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii. W ramach działań zaplanowano działalność stacjonarną świetlic od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych towarzyszących jej licznych aktywności, co szczegółowo obrazują sprawozdania roczne z poszczególnych placówek.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pruchnej zrealizował program profilaktyczny „Unplugged” - 18 godzinne warsztaty dla klas 7 i 8 oraz prelekcja dla rodziców.

W Zespole Szkolno-Przedszkolny w Bąkowie w roku 2023 zorganizowano: zajęcia profilaktyczne w ramach programu DEBATA dla klas 5, 6 i 8, którego celem było wzmocnienie postaw pro – abstynenckich; przedstawienie profilaktyczne „Cyberprzestrzeń”

dla przedszkolaków i uczniów klas 1-4; zajęcia z pedagogiem oraz z wychowawcami klas na temat uzależnień od alkoholu, narkotyków, papierosów, syndromu FOMO - nadużywanie nowych technologii przez dzieci. W trakcie 14 zebrań dla rodziców psycholog szkolny i pedagog specjalny przeprowadzili prelekcję o przemocy rówieśniczej wśród dzieci. Zajęcia na temat zdrowego odżywiania, zaburzeń w odżywianiu i uzależnień od jedzenia przeprowadzone zostały przez prelegenta ze szkoły „Jestem”.

W dniach 17 i 18 listopada 2023 r. pięciu pracowników Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Drogomyślu wzięło udział w szkoleniu zorganizowanym w Katowicach (w ramach projektu "Bądź Unplugged 2022-2024" finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki) dla realizatorów rekomendowanego programu profilaktycznego "Unplugged".

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zabłociu w roku 2023 zorganizowano dla dzieci warsztaty „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, warsztaty „Bezpieczna szkoła”, warsztaty „Cyfrowobezpieczni.pl – Bezpieczna Szkoła Cyfrowa”.

W Szkole Podstawowej w Strumieniu realizowane są corocznie akcje profilaktyczne w zakresie dopalaczy, agresji i przemocy.

3.4.6. Ilość ogólnopolskich kampanii dot. uzależnień, które zostały włączone do systemu wsparcia

Placówki edukacyjne przystępowały do ogólnopolskich kampanii dot. uzależnień, w tym wymienionych poniżej.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Drogomyślu prowadzi cykliczne działania edukacyjno-informacyjne w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu. Corocznie w lutym i marcu realizowano liczne zajęcia i spotkania ze specjalistami w ramach Dnia Bezpiecznego Internetu, który od 2019 roku odbywa się pod hasłem „Działajmy razem!”. Dzięki środkom pozyskanym z gminy zrealizowano program profilaktyki uniwersalnej „Unplugged”, który składał się z 12 lekcji skoncentrowanych na umiejętnościach życiowych, wiedzy o substancjach psychoaktywnych. W ramach tego programu odbyły się spotkania, na które zaproszono rodziców. W 2023 r. pedagog przeprowadził zajęcia we wszystkich klasach; w klasach pierwszych i drugich lekcje w oparciu o „Przygody Plika i Foldera w sieci”; w klasach trzecich na podstawie kreskówek o Sieciakach; w klasie IV z wykorzystaniem programu „3... 2... 1... Internet!” oraz scenariusza pt. „Jak radzić sobie z agresją w sieci?”; dla klas V, VI, VII na podstawie scenariusza z cyklu „Lekcja bezpieczeństwa”, ponadto w klasie V z użyciem kart ze „Szkoły Sieci Społecznościowych”. Dodatkowo koordynował lekcję online dla uczniów klasy VII pt. „Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni” i „Jak odróżnić fake od newsa?” oraz realizował zajęcia dla uczniów klas VIII na podstawie materiałów z kampanii „Ciało nie określa”; zorganizował lekcję DBI online. Podsumowaniem prowadzonych w szkole działań były prelekcje policjanta dla klas VI, VII, VIII na temat cyberzagrożeń i odpowiedzialności za działania podejmowane w sieci. Ponadto zorganizowano kampanię informacyjną na wirtualnych tablicach w Światowym Dniu bez Tytoniu.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłociu uczestniczył w kampaniach „Narkotyki i dopalacze zabijają” oraz „Narkotykowe dylematy”, w 2023 r. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, „Bezpieczna Szkoła”, „Cyfrowobezpieczni.pl – Bezpieczna Szkoła Cyfrowa”.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pruchnej realizował programy: Nawigacja w każdą pogodę Projekt „Profilaktyka zintegrowana w każdą pogodę” – wzmacnianie kondycji psychicznej młodzieży; Bieg po zdrowie; „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”. Brał udział w kampanii „Bez filtra”, przeprowadzono ankiety dotyczące zagrożenia uzależnienia od Internetu. W 2023 r. pedagog przeprowadził szkolenie „Nowe narkotyki, nowe zagrożenia - jak nie wpaść z sieć uzależnień?” oraz w ramach programu PSSE „Smak życia czyli debata o dopalaczach”.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bąkowie odbył się Bieg po zdrowie - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej.

Szkoła Podstawowa w Strumieniu realizowała program profilaktyki uniwersalnej „Smak życia, czyli debata o dopalaczach” oraz ogólnopolski projekt profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia”; Dzień Bezpiecznego Internetu – „Działajmy razem!”- lokalne inicjatywy, program Unplugged – przeciwdziałanie substancjom uzależniającym.

3.5. CEL STRATEGICZNY – ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO

3.5.1. Liczba pracowników pomocy społecznej, którzy podnieśli kwalifikacje zawodowe

Jednym z ustawowych obowiązków pracownika socjalnego jest podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strumieniu dążą do uzupełniania swojej wiedzy oraz doskonalenia umiejętności zawodowych. Poszerzanie kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji osobistych jest nie tylko inwestycją w rozwój osobisty pracownika, ale również podnosi instytucjonalną wartość jednostki pomocy społecznej. W 2019 r. dwóch pracowników socjalnych po zakończeniu specjalizacji z II stopnia i uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu w Warszawie, uzyskało stanowisko głównego specjalisty pracy socjalnej. Pracownicy tutejszego Ośrodka regularnie biorą udział w szeregu szkoleń zawodowych podnoszących ich wiedzę i umiejętności.

3.5.2. Liczba działań promocyjnych

Działania promocyjne wpisane są w całokształt działań gminy, odbywają się regularnie z wykorzystaniem min. plakatów, mediów społecznościowych oraz strony internetowej gminy. Każda z instytucji zaangażowanych w obszarze rozwiązywania problemów społecznych na bieżąco informuje o swojej działalności w ramach prowadzonych stron internetowych, niekiedy także mediów społecznościowych.

3.5.3. Liczba i rodzaj nowych usług świadczonych przez MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje głównie zadania ustawowe, głównie z zakresu świadczeń rodzinnych i pomocy społecznej. W minionych latach uzupełniał jednak je o nowe programy i projekty.

1. W roku 2019 r. pozyskano wsparcie na realizację usług z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” finansowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Z programu skorzystały 3 osoby. Otrzymaliśmy na ten cel 4 416 zł.

2. Realizowany był rządowy program „Opieka 75+” skierowany dla osób powyżej 75 roku życia.
  - w 2020 r. z programu skorzystało 6 osób, dotacja 3 496,50 zł,
  - w 2021 r. z programu skorzystało 9 osób, dotacja 20 200 zł,
  - w 2022 r. z programu skorzystało 9 osób, dotacja 25 192 zł,
  - w 2023 r. z programu skorzystało 9 osób, dotacja 30 704 zł.
3. Realizowany był rządowy program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (potem Funduszu Solidarnościowego).
  - w 2020 r. z programu skorzystały 3 osoby, dofinansowanie 11 613,60 zł,
  - w 2021 r. z programu skorzystało 5 osób, dofinansowanie 37 990,45 zł,
  - w 2022 r. z programu skorzystało 9 osób, dofinansowanie 89 541,72 zł,
  - w 2023 r. z programu skorzystało 8 osób, dofinansowanie 112 344,29 zł.
4. Rządowy Program Opieka Wytchnieniowa Edycja 2023 – 8 osób, dofinansowanie 68 141,96 zł.
5. Projekt „Usługi społeczne w gminie Strumień” był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Społeczny) dla osi priorytetowej IX. Włączenie społeczne dla działania 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla poddziałania 9.2.5 Rozwój usług społecznych. Projekt realizowany był od marca 2021 r. do sierpnia 2022 r. Jego pełny koszt stanowiła kwota 1 814 266,80 zł, z czego 1 542 126,78 zł stanowiło dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej europejskich, 145 141,34 zł stanowiło dofinansowanie z Budżetu Państwa a 126 998,68 zł stanowił wkład własny. W ramach tego projektu zrealizowano:
  - Usługi opiekuńcze, które obejmowały wsparciem 15 osób. Osobami objętymi tymi usługami opiekowało się 6 przeszkolonych opiekunek. Ponadto osoby te miały zapewniony każdego dnia ciepły obiad dowożony do domu, 1 raz w miesiącu na przemian fryzjera i kosmetyczkę oraz przez 1 godzinę miesięcznie na przemiennie psychologa, prawnika, dietetyka, fizjoterapeutę i podologa. Każda osoba objęta usługami ponosiła miesięcznie koszt w wysokości 10 zł.
  - Usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, z których skorzystały 3 osoby. Osobami objętymi tą formą pomocy opiekowali się przeszkoleni asystenci. Każda osoba niepełnosprawna ponosiła miesięcznie koszt w wysokości 10 zł.
  - Mieszkanie wspomagane dla 2 osób niepełnosprawnych. W ramach tej formy pomocy realizowane były usługi pielęgniarские (256 godzin na okres realizacji projektu) i rehabilitacyjne (128 godzin na cały okres realizacji projektu) oraz wsparcie opiekunów mieszkania.
  - Klub seniora, do którego uczęszczało 54 osoby powyżej 60 roku życia. Zajęcia odbywały się w 4 punktach: MGOK w Strumieniu, Sołtysówka w Drogomyślu, sala KGW w Pruchnej oraz Strażnica w Bąkowie. Spotkania odbywały się 2 razy w tygodniu w każdym klubie, a 1 raz w miesiącu odbywały się wspólne spotkania w Strumieniu. W ramach klubu seniora osoby mogły skorzystać z następującym form pomocy oraz zajęć: porady psychologiczne, prawne, dietetyczne, zajęcia fizyczne,

edukacyjne, rekreacyjno-kulturalne. Każdy senior ponosił miesięcznie koszt w wysokości 10 zł.

- Wsparcie opiekunów faktycznych, którym objętych było 20 osób. Była to pomoc dla osób, które, na co dzień opiekowały się osobami długotrwale chorymi i niepełnosprawnymi. Osoby te objęte były wsparciem pracownika socjalnego, psychologa oraz trenera (szkolenia, pogadanki).
6. Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - Gmina Strumień”. Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi priorytetowej: IX. Włączenie społeczne, dla działania: 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, dla poddziałania: 9.2.10. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania i integracja ze środowiskiem lokalnym rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie gminy Strumień. Główną formą realizacji projektu jest asystentura rodzinna, dzięki której rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i adaptacji do nowego środowiska zostaną wzmocnione poprzez nabycie nowych umiejętności, kompetencji oraz integrację w środowisku lokalnym. Drugą z form wsparcia jest pomoc w adaptacji do nowego środowiska poprzez naukę języka polskiego. Projekt realizowany jest w okresie od 01.07.2022 r. do 30.06.2023 r. Wsparciem w projekcie objętych zostało 90 osób. Kwota przeznaczona na realizację projektu to 112 436,00 zł, w tym 95 570,60 zł dofinansowania oraz 16 865,40 zł ze środków własnych gminy.
  7. Grant „Krok ku samodzielności w Strumieniu” realizowany w ramach pilotażowego projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W ramach grantu uruchomiono usługi opiekuńcze świadczone w środowisku zamieszkania dla 20 osób. Sześć osób objęto wsparciem w postaci całodobowej opieki wychnieniowej w zaadaptowanych pomieszczeniach. Dwie osoby niepełnosprawne wsparto w ramach indywidualnego planu usamodzielniania, w kompleksowo w tym celu wyposażonych pracowniach - gospodarstwa domowego i terapeutyczno-usamodzielniającej. Łącznie ze wsparcia skorzystało 28 osób. Wyremontowano stary budynek, w którym powstało w pełni wyposażone i umeblowane mieszkanie wspomagane dla 2 osób usamodzielnianych w ramach projektu. Wartość grantu to kwota 1 558 200 zł.

3.5.4. Wysokość nakładu katalogu usług z obszaru problemów społecznych w Gminie Strumień

Obszar usługowy w zakresie problemów społecznych obejmuje wszystkie świadczenia niepieniężne jakie realizowane są w tutejszym MOPS.

Tabela nr 38 Wydatki na usługi z obszaru problemów społecznych w Gminie Strumień

Rodzaj świadczeń	Rok	Liczba rodzin	Kwota świadczeń
Posiłek w naturze	2019	59	54 501 zł
	2020	43	27 087 zł

	2021	44	30 062 zł
	2022	41	53 730 zł
	2023	38	64 352 zł
Posiłek na wniosek dyrektora szkoły	2019	13	2 822 zł
	2020	12	3 008 zł
	2021	11	5 065 zł
	2022	18	11 875 zł
	2023	17	15 508 zł
Usługi opiekuńcze	2019	30	141 542 zł
	2020	28	160 812 zł
	2021	33	215 850 zł
	2022	41	213 520 zł
	2023	28	151 880 zł
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	2019	23	633 132 zł
	2020	20	620 919 zł
	2021	24	756 318 zł
	2022	21	830 814 zł
	2023	23	886 526 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS Strumień.

3.5.5. Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych

Współpraca finansowa w 2019 r.

Tabela nr 39 Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2019

Nazwa zadania	Podmiot dotowany	Kwota dotacji
Zakres: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		
„Miejsko-Gminny Turniej Siatkówki Drużyn Pożarniczych"	Ochotnicza Straż Pożarna w Zbytkowie	2 300,00 zł
Miejsko-Gminne Zawody Sportowo Pożarnicze	Ochotnicza Straż Pożarna w Zbytkowie	2 815,00 zł
Dziecięcy Turniej Piłki Nożnej	Fundacja LEVEL SPORT	2 620,00 zł
Turniej Mikołajkowy	Stowarzyszenie Sportowe „DĄB” Dębowiec	3 000,00 zł
II Marsz Nordic walking im. mjr Józefa Płonki	Stowarzyszenie Miłośników Zbytkowa	2 525,00 zł
Sparrow Cup	Ludowy Klub Sportowy „ZRYW"	1 500,00 zł
Zakres: kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego		
IX Strumieński Festiwal Artystyczny SFart	Stowarzyszenie Form Artystycznych SFART	6 000,00 zł
Lutnia - pasja i tradycja	Towarzystwo Śpiewacze LUTNIA	14 000,00 zł

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Strumieniu.

Współpraca pozafinansowa w 2019 r.

Poddano konsultacjom 15 projektów uchwał Rady Miejskiej w Strumieniu. Przedstawiciele organizacji pozarządowych na zaproszenie Burmistrz Strumienia uczestniczyli w szkoleniach zorganizowanych w Urzędzie Miejskim w Strumieniu. Objęto patronatem Burmistrza Strumienia 10 imprez zorganizowanych przez organizacje pozarządowe tj. „XI Regionalny Przegląd Kolędniczy KGW"; „XX Przegląd Pieśni Patriotycznej im. Małgorzaty Papiurek"; „VII Beskidzki Regionalny Turniej BOCCE Olimpiad Specjalnych Polska"; Rajd Rowerowy „Pożegnanie Lata w Żabim Kraju"; „Straż Dzieciom"; „Turniej Piłki Siatkowej Plażowej i Jednostek OSP Gminy Strumień";

„Powiatowe Zawody Wędkarskie”; Turniej Piłkarski „Powitanie Wakacji”; „Dzień Małego Strażaka”; Zlot młodzieży wolnej od nałogów nieobyczajnych zachowań”.

Organizacje pozarządowe na preferencyjnych warunkach korzystały z obiektów gminnych. Kluby sportowe z terenu gminy Strumień miały możliwość korzystania z gminnych obiektów sportowych. Udzielono wsparcia merytorycznego OSP Zbytków w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie na zakup nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego a także pomoc przy przeprowadzeniu przetargu na zakup samochodu i rozliczeniu pozyskanych z dofinansowania środków.

Współpraca finansowa w 2020 r.

Tabela nr 40 Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2020

Nazwa zadania	Podmiot dotowany	Kwota dotacji
Zakres: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		
III Marsz Nordic Walking im. mjr Józefa Płonki	Stowarzyszenie Miłośników Zbytkowa	3 000,00 zł
Zakres: kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego		
Dzieje Ludowego Klubu Sportowego WISŁA w Strumieniu (1920-2020)	Ludowy Klub Sportowy WISŁA w Strumieniu	9 500,00 zł

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Strumieniu.

Współpraca pozafinansowa w 2020 r.

Poddano konsultacjom 29 projektów uchwał Rady Miejskiej w Strumieniu.

Objęto patronatem Burmistrza Strumienia imprezy zorganizowane przez Rejonowy Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych „Regionalny Przegląd Kolędniczy KGW”; Ochotniczą Straż Pożarną w Bąkowie „Dzień Sportu w sołectwie Bąków”. Organizacje pozarządowe na preferencyjnych warunkach korzystały z obiektów gminnych. Udzielono wsparcia merytorycznego OSP Zabłocie w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie a także pomoc przy przeprowadzeniu przetargu na zakup samochodu i rozliczeniu pozyskanych z dofinansowania środków.

Współpraca finansowa w 2021 r.

Tabela nr 41 Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2021

Nazwa zadania	Podmiot dotowany	Kwota dotacji
Zakres: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		
Turniej Mikołajkowy JUDO	Stowarzyszenie Sportowe „DĄB” Dębowiec	4 000,00 zł

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Strumieniu.

Współpraca pozafinansowa w 2021 r.

Poddano konsultacjom 18 projektów uchwał Rady Miejskiej w Strumieniu.

Objęto patronatem Burmistrza Strumienia przedsięwzięcia zorganizowane przez: Stowarzyszenie Cieszyńskiej Młodzieży Twórczej w Cieszynie „Giving Circie Krąg Darczyńców”; Koło Gospodyń Wiejskich w Zbytkowie „Konkurs pisanka kreatywnie”; Klub

Ekologiczny EKO „Rajd Rowerowy w Drogomyślu”; Regionalny Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii Św. Barbary w Strumieniu „XXI Przegląd Pieśni Patriotycznej”.

Organizacje pozarządowe korzystały z obiektów gminnych.

Udzielono wsparcia merytorycznego OSP Zabłocie w zakresie przygotowania sprawozdania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Organizacje pozarządowe na preferencyjnych warunkach korzystały z obiektów gminnych. Urząd Miejski w Strumieniu uczestniczył w projekcie koordynowanym przez Stowarzyszenie Cieszyńskiej Młodzieży Twórczej, który miał na celu wsparcie merytoryczne organizacji pozarządowych i przygotowanie do samodzielnego pozyskania środków na działalność z programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności priorytet: przeciwdziałanie pandemii i/lub jej negatywnym skutkom.

Współpraca finansowa w 2022 r.

Tabela nr 42 Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2022

Nazwa zadania	Podmiot dotowany	Kwota dotacji
Zakres: kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego		
„Ocalić od zapomnienia”	Stowarzyszenie Miłośników Zbytkowa	9 250,00 zł
Zakres: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		
„Turniej Mikołajkowy JUDO”	Stowarzyszenie Sportowe DĄB Dębowiec	4 000,00 zł

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Strumieniu.

Współpraca pozafinansowa w 2022 r.

Poddano konsultacjom 20 projektów uchwał Rady Miejskiej w Strumieniu.

Promowano działalność organizacji pozarządowych poprzez zamieszczanie na stronie internetowej i w mediach społecznościowych gminy informacji o zebraniach, spotkaniach, szkoleniach, imprezach.

Objęto patronatem Burmistrza Strumienia przedsięwzięcia zorganizowane przez: Ochotniczą Straż Pożarna w Drogomyślu „Strażacki dzień zdrowia z okazji europejskiego dnia przywracania akcji serca”; Klub Ekologiczny EKO w Drogomyślu „Gwieździsty rajd rowerowy”; Zarząd Oddziału Akcji Katolickiej przy Parafii p.w. Św. Barbary w Strumieniu „XXII Przegląd pieśni patriotycznej”; Klub Honorowy Dawców Krwi PCK przy p.w. Św. Barbary w Strumieniu „I Amatorski turniej honorowych dawców krwi PCK rejonu bielskiego”.

Organizacje pozarządowe korzystały z obiektów gminnych.

Udzielano wsparcia merytorycznego organizacjom w zakresie przygotowywania wniosków.

Współpraca finansowa w 2023 r.

Tabela nr 43 Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2023

Nazwa zadania	Podmiot dotowany	Kwota dotacji
Zakres: kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego		
„Z minionych lat – poznawanie i utrwalanie własnej kultury i dziedzictwa historycznego	Macierz Ziemi Cieszyńskiej.	9 750,00 zł

poprzez rejestrację filmową wybranych wątków z życia społeczeństwa Śląska Cieszyńskiego”.		
„Kraszanka – jajko z historią”.	Rejonowy Związek Rolników, Kólek i Organizacji Rolniczych w Bielsku-Białej.	1 800,00 zł
„Klub Filmowy Wisła”.	Stowarzyszenie Form Artystycznych SFART w Strumieniu.	3 450,00 zł
Zakres: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		
„V Marsz Nordic Walking im. Józefa Płonki pod hasłem trzy pokolenia marszowym krokiem”.	Stowarzyszenie Miłośników Zbytkowa.	4 000,00 zł
Turniej Mikołajkowy JUDO.	Stowarzyszenie Sportowe „DĄB” Dębowiec.	4 000,00 zł

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Strumieniu.

Współpraca pozafinansowa w 2023 r.

Poddano konsultacjom 25 projektów uchwał Rady Miejskiej w Strumieniu. Promowano działalność organizacji pozarządowych poprzez opracowywanie i zamieszczanie na stronie internetowej i w mediach społecznościowych gminy własnych materiałów prasowych i informacji przesłanych przez organizacje.

Objęto patronatem Burmistrza Strumienia przedsięwzięcia zorganizowane przez: Ochotniczą Straż Pożarna w Drogomyślu „Gminne Obchody Dnia Strażaka i 120-lecie OSP w Drogomyślu”, „IX Turniej Piłki Piłkowej Drużyn OSP Gminy Strumień”; Klub Ekologiczny EKO w Drogomyślu „Gwieździsty rajd rowerowy”; Zarząd Oddziału Akcji Katolickiej przy Parafii p.w. Św. Barbary w Strumieniu „Przegląd pieśni patriotycznej”; Ludowy Klub Sportowy ZRYW Bąków „Jubileusz 70-lecia Klubu LKS Zryw Bąków”, Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Beskidzkie „XIV Beskidzki Regionalny Turniej Badmintona Olimpiad Specjalnych Polska”; PTTK Beskid Śląski w Cieszynie Klub Fotograficzny Start III edycja konkursu fotograficznego „Ziemia Cieszyńska w Oczach Uczniów w Kropli Wody”. Organizacje pozarządowe korzystały z obiektów gminnych.

Udzielano wsparcia merytorycznego organizacjom w zakresie przygotowywania wniosków. Pozyskano środki w wysokości 19 121,85 zł na zakup sprzętu dla ochotniczych straży pożarnych z Ministerstwa Sprawiedliwości w ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonych oraz Pomocy Postpenitencjarnej Funduszu Sprawiedliwości Program ochrony interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacji skutków pokrzywdzenia przestępstwem, zakupiono aparat powietrzny nadciśnieniowy, 2 radiotelefony przenośne, 4 mikrofonogłośniki do radiotelefonu przenośnego, prądownicę wodno-pianową oraz nakładkę do piany średniej na prądownicę wodno-pianową, które przekazano Ochotniczej Straży Pożarnej w Bąkowie.

3.5.6. Powierzchnia użytkowa przeznaczona na funkcjonowanie MOPS

Warunki lokalowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strumieniu nie uległy zmianie. Ośrodek w dalszym ciągu mieści się w budynku Ośrodka Zdrowia „METUS” przy ul. 1 Maja 18. Jego znane warunki lokalowe są trudne, dysponuje małymi pomieszczeniami, nieprzystosowanymi do przyjmowania większej liczby osób i zapewnienia im odpowiedniej

prywatności. Powierzchnia użytkowa siedziby MOPS wynosi 112,36 m² jednak faktyczna powierzchnia biurowa pomieszczeń służących do bezpośredniej obsługi klientów jest tylko jej niewielką częścią.

3.5.7. Ilość zadań zrealizowanych przy współpracy z samorządami oraz organizacjami ościennych miejscowości

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Strumieniu nr XXVI.222.2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. Gmina Strumień udzieliła pomocy finansowej w 2023 r. dla Powiatu Cieszyńskiego na realizację zadania „Prowadzenie powiatowego ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie”. W ramach wsparcia finansowego udzielonego przez gminę zabezpieczono pomoc mieszkańcom w zakresie m.in.: zapewnienia całodobowego schronienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, w tym także udzielenie doraźnej pomocy w postaci żywności, środków higieny osobistej i środków czystości; udzielenia szeroko rozumianego poradnictwa m. in. psychologicznego, prawnego i socjalnego; prowadzenia grup wsparcia i terapii indywidualnych ukierunkowanych na wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

4. PODSUMOWANIE

Jak już wskazano wcześniej ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strumień ma służyć analizie stanu jej realizacji w roku 2023. Celem wykazania tego, iż jej założenia są kontynuacją i rozwinięciem lat wcześniejszych, w których strategia również obowiązywała, niniejsze opracowanie zawiera również odniesienia do lat 2019-2020. Na podstawie wskaźników zawartych w tekście Strategii, ocenić można stopień realizacji poszczególnych celów, jakie w niej zostały założone. Tym samym, badanie ewaluacyjne skupiło się na jednym kryterium ewaluacji, które uznane zostało za kluczowe tj. skuteczności. Niniejsza ewaluacja opiera się głównie na metodzie statystycznej i wnioskowania indukcyjnego tj. na bazie obserwowalnych przesłanek zjawisk.

Cele i działania Strategii, w świetle przeprowadzonego badania, są w mniejszym lub większym stopniu sukcesywnie realizowane. Za efektywne uznać należy kontynuowanie w rozwoju gminy idei nowych przedsięwzięć, inicjatyw, aktywnego pozyskiwania środków zewnętrznych w ramach programów rządowych, projektów unijnych czy grantów. Przeprowadzona ewaluacja wskazuje na zgodność celów Strategii z aktualnymi potrzebami społeczności lokalnej gminy Strumień, wiąże jej potrzeby z możliwościami. Obejmują one kluczowe obszary życia społecznego w mieście, kompleksowo obejmując cały szereg zagadnień społecznych. Zauważyć należy wyraźne powiązanie inicjatyw Gminy i funkcjonujących na jej terenie podmiotów niepublicznych z miejsko – wiejskim charakterem gminy i wynikającą z tego aktywnością społeczną.

W zakresie pierwszego celu strategicznego tj. utrzymania bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców nieposiadających dochodów własnych lub posiadających dochody niewystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, zauważyć należy, iż liczba osób korzystających z pomocy społecznej spadła. Wśród głównych powodów udzielania pomocy społecznej dominują jednak dwie przesłanki ściśle powiązane ze zdrowiem, tj. długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Dopiero w dalszej kolejności pojawiają się inne przesłanki jak ubóstwo, bezrobocie, czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Na terenie gminy nie obserwuje się znaczącego wzrostu bezrobocia. Sama przesłanka ubóstwa utrzymuje się także na stabilnym poziomie w zakresie przyczyn przyznawania pomocy przez tutejszy Ośrodek. Należy jednak zaznaczyć, iż mowa tu tylko o tzw. kryterium ubóstwa z ustawy o pomocy społecznej, które zawiera ściśle matematyczne progi dochodowe w ramach, których ubóstwo jest klasyfikowane. W kategorii tej nie mieszczą się, więc ci beneficjenci pomocy publicznej, którzy w samych progach się już nie mieszczą, tym niemniej ich dochody są zbyt niskie w stosunku do wydatków, co skutkuje, iż przy rosnącej inflacji muszą korzystać z pomocy społecznej lub pozostają całkowicie poza nią jako tzw. ubodzy pracujący. Fakt, iż równocześnie wśród przesłanek udzielania pomocy społecznej dominują przewlekłe choroby oraz niepełnosprawność, pozwala wnioskować, iż problemy ekonomiczne wymagające interwencji socjalnej, mają najczęściej gospodarstwa osób, w których występuje powiązanie chorób przewlekłych i niepełnosprawności oraz wynikających z nich kosztów zakupu leków, leczenia czy rehabilitacji z niewystarczającymi dochodami. Tym samym można powiązać to zjawisko z rosnącymi problemami ekonomicznymi zwłaszcza seniorów, którzy mają trudności w utrzymaniu gospodarstwa domowego, jeżeli są przy tym osobami chorymi przewlekłe lub niepełnosprawnymi. Dzieje się tak pomimo stałego wzrostu

świadczeń ze strony państwa dla tej grupy beneficjentów, najprawdopodobniej w związku ze stale wzrastającymi kosztami życia. Wśród częstych przesłanek udzielania pomocy społecznej znajduje się również bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Pozostałe przesłanki przyznawania pomocy społecznej, utrzymują się w omawianym okresie na w miarę stałym poziomie, bez istotnych wahań.

Na terenie gminy ma miejsce regularna współpraca w zakresie wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zaobserwować można szereg inicjatyw w tym względzie, zarówno o formie krótkotrwałej jak i długotrwałej współpracy między Gminą a organizacjami społecznymi.

W zakresie drugiego celu strategicznego tj. rozwoju aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie widać dużą aktywność oraz potencjał rozwojowy. Zaobserwować można znaczący wzrost ilości rodzin objętych przez tutejszy Ośrodek pracą socjalną. Dzieje się tak pomimo jednocześnie obserwowalnego spadku ilości rodzin korzystających ze wsparcia tutejszego Ośrodka. Pozwala to wnioskować, iż tutejszy Ośrodek w coraz większym stopniu, podobnie jak pomoc społeczna w Polsce, w coraz mniejszym stopniu staje się dysponentem pieniężnych form wsparcia dla swoich beneficjentów, a coraz mocniej w jego działalności przejawia się rola usługowa dla społeczności lokalnej, w zakresie szeroko rozumianych usług społecznych. W omawianym okresie na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin, korzystających ze specjalistycznego wsparcia asystentury rodzinnej. Zauważyć jednak należy, iż rodziny objęte tą formą wsparcia są jednocześnie rodzinami wymagającymi największego wieloaspektowego wsparcia i z największymi trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

Gmina wspiera regularnie rodziny mające problemy ekonomiczne w ramach edukacyjnych stypendiów socjalnych, specjalnych programów stypendialnych. Oferuje też specjalistyczne poradnictwo: prawne, psychologiczne i socjalne. Zauważyć należy dużą aktywność placówek edukacyjnych w realizacji licznych programów i projektów edukacyjnych oraz stały rozwój ich infrastruktury. Gmina oferuje dzieciom i młodzieży liczne możliwości spędzenia czasu wolnego w sposób atrakcyjny i ciekawy. Podkreślić należy regularne inwestycje w infrastrukturę wzbogacającą możliwości atrakcyjnego spędzenia przez rodziny czasu wolnego oraz rekreacji, w tym z wykorzystaniem walorów przyrodniczo – krajoznawczych gminy.

W obszarze trzeciego celu strategicznego tj. rozwoju aktywnego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i osób w wieku poprodukcyjnym, w omawianym okresie w Gminie Strumień nastąpiły istotne zmiany i innowacje. Problem starzenia się lokalnej populacji i stały wzrost ilości seniorów w procentowym wymiarze w stosunku do całości populacji mieszkańców, związany jest z ogólnokrajowym procesem starzenia się społeczeństwa. Zagadnienie to stawia przed Gminą nowe wyzwania, rodzi wiele konsekwencji, zarówno społecznych jak i finansowych.

Zaobserwować można po raz pierwszy spadek ilości osób korzystających ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych, co dotąd przekładało się na stały wzrost wydatków, jakie ponosiła gmina, ponieważ regularnie dopłaca ona do odpłatności, jakie wnoszą beneficjenci tego świadczenia w zależności od uzyskiwanych dochodów. Można wnioskować, iż spadek ten wynika z objęcia części osób pomocą w formie realizowanych projektów ze środków unijnych oraz realizacją rządowych programów adresowanych dla osób niepełnosprawnych

oraz z faktem, iż uzyskiwane przez osoby starsze i niepełnosprawne emerytury/renty, podlegające w ostatnich latach dużym waloryzacjom powodują, że stać je na korzystanie z prywatnego rynku usługowego.

Stały wzrost wydatków gminy obserwowalny jest też w obszarze ponoszenia odpłatności za pobyt osób w domach pomocy społecznej. Dzieje się tak pomimo, iż w omawianym okresie ilość osób korzystających z tej formy pomocy utrzymuje się na stałym poziomie. Wynika to z corocznego wzrostu miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca DPS, na który Gmina nie ma jakiegokolwiek wpływu, ponieważ ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w takiej placówce znajduje się w kompetencji powiatów. W najbliższej przyszłości należy zakładać, iż trend wzrostu kosztów dla gminy opłat pobytu w domu pomocy społecznej będzie dalej się utrzymywał. Aby więc nie powodować jeszcze większego wzrostu wydatków Gminy, a jednocześnie umożliwić osobom starszym utrzymanie jak najdłużej w środowisku zamieszkania, nabierają znaczenia wszelkie inicjatywy zabezpieczające potrzeby osób starszych w środowisku i podtrzymujące ich aktywność.

Gmina w tym zakresie działała bardzo aktywnie i realizowała szereg inicjatyw. W ramach środków zewnętrznych finansowała wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług opiekuńczych oraz asystentury osobistej osób niepełnosprawnych. Gmina była zaangażowana w działania mające na celu umożliwienie spędzania przez seniorów aktywnie czasu wolnego. Kontynuuje się w czterech lokalizacjach na terenie gminy działalność Klubów Seniora, z których korzystać mogą seniorzy z terenu całej gminy. Działają one przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy w oparciu głównie o oddolne inicjatywy seniorów i klubowych liderów. W placówkach edukacyjnych kontynuuje się działalność wolontariatu dla osób starszych. Ofertę aktywnego spędzenia czasu wolnego dla seniorów wzbogacały działania licznych gminnych instytucji kulturowych. Gmina wspierała też szeroką inicjatywę w zakresie niepublicznych organizacji formalnych i nieformalnych, jakie na trwałe wpisane są w miejsko-wiejski charakter życia tutejszej społeczności seniorów. Oferta wolnego czasu dla seniorów powiązana była z wykorzystaniem walorów turystyczno-krajoznawczych gminy Strumień. Gmina przystąpiła również do współpracy z ogólnopolskimi inicjatywami na rzecz seniorów.

W zakresie czwartego celu strategicznego tj. rozwoju systemu wsparcia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie i poczucia bezpieczeństwa, gmina realizowała nałożone na nią ustawowo obowiązki poprzez działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz wykazywała własne inicjatywy, zwłaszcza edukacyjno-informacyjne w zakresie profilaktyki dla dzieci i młodzieży. Realizowała w obszarze przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom opracowane gminne programy. Kadra zajmująca się w/w problematyką regularnie podnosiła swoje kompetencje zawodowe. Gminne instytucje uczestniczyły w ogólnopolskich kampaniach dotyczących uzależnień.

W obszarze piątego celu strategicznego tj. rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego, gmina podtrzymywała i wspierała formy społecznej aktywności wynikające z tradycji, kultury i przyzwyczajień lokalnej społeczności, odpowiadając na zgłaszane potrzeby. Wspierała finansowo oraz pozafinansowo lokalne organizacje pozarządowe w ich licznych inicjatywach. Gmina i jej jednostki organizacyjne regularnie promuje swoją działalność, w tym

z wykorzystaniem nowoczesnych środków komunikacji. Tutejszy MOPS w omawianym okresie wzbogacał swoją ofertę zwłaszcza dla osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie usługowym – jak usługi opiekuńcze, asystenckie, opieka wytchnieniowa, mieszkania wspomagane, wsparcie dla opiekunów osób obłożnie chorych.

Kadra pomocy społecznej zaangażowana w wspieranie lokalnej społeczności podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe.

Cele i działania Strategii, w świetle przeprowadzonej ewaluacji, są na terenie Gminy sukcesywnie realizowane. Wskazać można na szereg obszarów, które mogą być postrzegane, jako sukcesy oraz przejawy aktywności. Po stronie trudności, które skutkują ograniczeniami w realizacji Strategii wskazać można niedostatki w zasobach oraz czynniki zewnętrzne, ogólnokrajowe, które również dotyczą gminę. Po stronie sukcesów wskazać trzeba na działania będące skutecznie i efektywnie realizowane, na nowe inicjatywy i przedsięwzięcia, w tym efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych i wzbogacanie oferty dla społeczności i rozbudowę lokalnej infrastruktury. Zauważyć także należy pozytywne zjawiska społeczne, jakim jest podtrzymywanie wśród lokalnej społeczności więzi społecznych, lokalnych tradycji i kultury oraz oddolnej aktywności i zaangażowania.

**Burmistrz
Anna Grygierek**

5. Spis tabel

Tabela nr 1	Osoby bezrobotne w Gminie Strumień	8
Tabela nr 2	Natężenie problemów społecznych na obszarze Gminy Strumień identyfikowane na podstawie liczby rodzin objętych wsparciem w latach 2019-2023	10
Tabela nr 3	Korzystający z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.....	11
Tabela nr 4	Korzystający z świadczenia pielęgnacyjnego.....	11
Tabela nr 5	Korzystający z zasiłku dla opiekuna	11
Tabela nr 6	Korzystający z specjalnego zasiłku opiekuńczego	11
Tabela nr 7	Korzystający z zasiłku pielęgnacyjnego.....	11
Tabela nr 8	Korzystający z świadczenia „Za Życiem”	12
Tabela nr 9	Korzystający z funduszu alimentacyjnego	12
Tabela nr 10	Korzystający ze świadczenia „DOBRY START” 300+	12
Tabela nr 11	Korzystający ze świadczenia ze świadczenia wychowawczego 500+	12
Tabela nr 12	Osoby bezdomne w schroniskach	14
Tabela nr 13	Ilość osób/rodzin objętych pracą socjalną	16
Tabela nr 14	Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych przez nich wsparciem	17
Tabela nr 15	Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	17
Tabela nr 16	Ilość dzieci objętych wsparciem.....	17
Tabela nr 17	Wydatki na wypłatę pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego dla uczniów	18
Tabela nr 18	Liczba uczniów objętych specjalnym programem stypendialnym.....	18
Tabela nr 19	Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży	18
Tabela nr 20	Zapewnienie dzieciom i młodzieży zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego ..	20
Tabela nr 21	Inwestycje w zakresie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego	22
Tabela nr 22	Struktura ludności Gminy Strumień według wieku produkcyjnego 2020-2023	24
Tabela nr 23	Liczba seniorów w poszczególnych kategoriach wiekowych	24
Tabela nr 24	Liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pracą socjalną	25
Tabela nr 25	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	26
Tabela nr 26	Średniomiesięczny koszt pobytu w danych latach 2019-2023	27
Tabela nr 27	Wydatki gminy związane osobami umieszczonymi w DPS.....	27
Tabela nr 28	Formy wsparcia osób starszych w latach 2019-2022	28
Tabela nr 29	Wsparcie osób starszych w formie wolontariatu.....	30
Tabela nr 30	Wydane Karty Seniora w latach 2020-2029	34
Tabela nr 31	Osoby niepełnosprawne korzystające z ośrodków wsparcia poza gminą.	35
Tabela nr 32	Osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy PEFRON.....	35
Tabela nr 33	Liczba wniosków, które wpłynęły do MKRPA w Strumieniu w okresie 2019-2023. ...	36
Tabela nr 34	Liczba wydanych niebieskich kart w okresie 2019-2023.....	38
Tabela nr 35	Wsparcie ofiar oraz sprawców przemocy 2019-2023	38
Tabela nr 36	Liczba osób, które znalazły schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy.....	40
Tabela nr 37	Liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego	40
Tabela nr 38	Wydatki na usługi z obszaru problemów społecznych w Gminie Strumień.....	46
Tabela nr 39	Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2019.....	47
Tabela nr 40	Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2020.....	48
Tabela nr 41	Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2021.....	48
Tabela nr 42	Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2022.....	49
Tabela nr 43	Wspieranie przez Gminę organizacji pozarządowych w roku 2023.....	49